

Slovenski

PRIJATEL.

Štev. 1. V Celovcu 15. januarja 1868. XVII. tečaj.

Pridiga za III. nedeljo po razglašenji.

(Kako je to, da so dobri posli dandanašnji tako redki?
gov. — f —).

„Gospod! moj hlapec leži doma mertvouden, in ga hudo vije“. (Mat. 8, 6.)

V v o d.

Ste slišali, kako skerbni je bil stotnik za bolnega svojega hlapca. Ves ponižen približuje se usmiljenemu Jezusu, in ga lepo pomoči prosi rekoč: „Gospod! moj hlapec leži doma mertvouden, in ga hudo vije“. Pač je bil stotnik pravi gospodar, ki je prav po volji božji s svojimi podložnimi ravnal. Svojega hlapca ni le toliko časa za ljubo imel, dokler je bil hlapec terden in zdrav, in mu je pridno delal, tudi bolnega je še zmerom pri sebi imel, mu lepo strégel in skerbno pomoči poiskal. Tako je lepo in prav in po božji volji! Jezus sam je stotnika pohvalil. — Vtegnil pa bi kdo reči sam pri sebi: „Je vse prav; pa so bili gotovo tudi hlapci stotnikovi dobri, in ne taki, kakor so posli dandanašnji, ko ga že skor ni mogoče pridnega družinčeta dobiti, in je eden ježičen, da mu ne prideš na konec; drugi je len skorej, da spred lenobe ne sogrije; ta je tatinsk, da nobena reč ni varna pred njim, ki ni pod ključem in ključavnico; in uni razuzdanec, ki nikdar ni vgnan, in vse noči prevoglari!“ — Tudi jaz vem vse to; vem, da so dobri posli redki, nič manj kot pravi gospodarji, ali kaj pravite:

od kod pride vse to? in kdo je tega kriv? Odgovor na te vpraševanja boja vam danes dal, in da me tem zvestejši poslušate, zapletil sem resnico v pogovor, ki ga dve ženi o tej reči imate med seboj. Pripravite se!

Razlaga.

Prišla je bila Ana po nekem opraviilu k Lizi, svoji sosednji. V bišo stopivši nagovori Lizo in pravi: „Hvaljen bodi Jezus Kristus!“ „Amen, na veke!“ odgovori jej Liza, pa se le gerdo derži. Skerbno vprašuje jo Ana rekoč: „Vidim, da si nekama nevoljna, ter čmerna in navtisnjena; kaj ti je, ljuba moja Liza!“

Liza jej reče: „Kdo bi čmeren in nevoljen ne bil? Snedla bi se, tako me tare! Le poglej! kaj mi naredi ta gerda dekla! Ni še tri tedne pri meni, in že toži, da ne shaja, in pravi: Je preveč dela, premalo plačila, preslaba hrana! in kdo ve, kaj še vse? Davi vstanem, ter kličem: Urša! Urša! kje si, potepenka? kod se potikaš, vlačuga? pa se mi ne oglasi. Grem gledat v kuhinjo, in ni je tam; iščem jo v hlevu, pa je ne najdem, ozrem se po njeni obleki, in ni je več. Povezala jo je v culo, in jo pobrisala še pred dnevom. To ti je pač križ in nadloga s posli dandanašnji! Kar ni je dobiti pridne dekle! Ta ni nikoli sita; una nikoli preplačana; ena je lena, kakor klada, druga tatinska, da nobena reč pred njo varna ni; ta je nečimurna in razuzdana; una lažnjiva in opravljiva“. —

Zaverne jo Ana in pravi: „Res je, da so dobri posli že silno redki. Poželjenje mesa, poželjenje oči (ter razuzdanost, lakomnost in sebičnost) in napuh življenja širi se po svetu dalj in dalj. Hudo bija se je med vse stanove vgnjezdila. Tudi služnega stanu se je prišla. Vendar le ne smemo vsega hudega samo poslom podtikati in pripisovati.“

„Kaj praviš?“ seže jej Liza v besedo „ne poslom? komu pa tedaj? Mar clo gospodarjem in gospodinjam? Le še zagovarjaj mi jih; že sami po sebi so vsi napuhnjeni in prevzetni!“

„Le nikar precej tako huda ne bodi!“ Ana Lizo pogovarja. „Saj veš, da slehernemu rada prav dam, kedar pri svoji vesti in po svojem prepričanju spoznam, da ima prav. Ne zameri mi tedaj, ako tudi posle v zavetje jamljam, kar in kolikor se da po pravici. — Dobro vem, da je veliko poslov spridenih že od malih

Stuhelj

nog. Nekteri imajo brezskerbne starše, ki pusté svoje otroke brez varhov potepati se po vasi. Pri takem potepanju se otroci nič prida ne naučé. Od ene same grintove ovce lahko vse druge grinte dobé. In eden sam malopriden otrok lahko vse druge otroke pobujša, in ko bi jih tudi starši z lastnim slabim zgledom sami ne pobujševali. Drugi svojih staršev skor ne poznajo in skoro ne vedó, čigavi da so in kje só doma. Revšeta odrastejo med tujimi ljudmi vsi zanemarjeni, skor le samemu sebi prepuščeni in svojemu hudemu nagnjenju. Kaj čuda, če — po takem potu sprideni — v službi prida ne storé! — Dobro vem tudi to, da pridejo posli marsikterikrat pridni in nepokvarjeni iz očetne hiše v službo, pa se po drugih slabih poslih pobujšajo in pokvarijo. Priden posel je malopridnemu tern v peti. Toraj ne jenja, mu prigovarjati, dokler ga na svojo slabo stran ne spravi. „Kaj boš“ — mu pravi — „tolikanj na gospodarja gledal? sam nase glej! Ako se preženeš, kdo ti bo za to kaj dal? In če oboliš, kdo te bolehnéza pod streho vzel? Saj tako malo služiš, zakaj bi si sam kake pravice ne storil? i. t. d.“ Take in enake prigovarjanja in zraven še slabi zgledi soposlov so več ko pripravi, tudi naj boljšega posla popačiti in k hudemu nagniti. — Pri vsem tem pa so veliko veliko krivi gospodarji sami, da slabe posle imajo.

„Kako? kaj si rekla?“ pravi Liza, „bi imel mar gospodar k vsemu molčati, in gospodinja z vsem zadovoljna biti, naj si že posel prav dela, ali ne prav?“

„Tega ne rečem, ljuba moja Liza!“ zaverne jo Ana. Vendar pa mi le moraš prav dati, ako terdim, da mnogi gospodarji in mnoge gospodinje nič kaj po keršansko ne ravnaajo s svojimi posli. Kratijo jim potrebno hrano, jim vtegujejo izgovorjeno plačilo, in verh tega jih še zmerjajo, kolnejo in v enomer nad njimi ragljajo; pa ne pomislijo, da je tudi posel človek, mehkega in občutljivega srca, kakor vsi drugi; in je sreče vesel, in ga nesreča boli, kakor vse druge ljudi. Za to je pa tudi gospodarjev prva dolžnost:

1) Prijazno obnašati se s svojimi posli, jih krotko in pohlevno podučevati v vsem potrebnem, poterpljenje imeti z njih nerodnostjo in nevkretnostjo. Ena sama prijazna in pohlevna beseda več zda, kakor deset hudih. Dobro se še spominjam, kako me je veselilo, kader me je pohvalila moja gospodinja, pri kateri sem služila, preden sem se omožila. Prišla je tu in tam — Bog jej daj dobro! — in me prijazno nagovorila rekoč: „No Ančika! danes si pa že pridna; prav tako! Le tako naprej, in bove zmerom prijatlici!“ Tako prijazno, ljubeznjivo ravnanje me je tolikanj vnelo, da bi jej bila storila, ko bi mi bila — ne vem kaj — velela!“

Lizi to govorjenje ni bilo nič kaj po volji, ker ona s svojimi

posli ni tako prijazno ravnala. Tedaj pravi: „Veš kaj, Ana! ti vse preveč tirjaš od gospodarjev in gospodinj: Na zadnje boš še morda hotla, naj dekle za mizo posadim, in naj jej jaz strežem, in ne ona meni. To bi bil narobe svet. Dekla je dekla; gospodinja pa gospodinja!“

Ana jej reče: „Ljuba moja sosed! nikar mojega govorjenja napak ne razklada! Povem ti pa, da je gospod Jezus, dasiravno mojster in učenik, vendar le umival noge svojim učencem pri zadnji večerji. Ne rečem, da bi morala tudi ti svoji dekli noge umivati in jej streči. Rečem pa, da moramo vsi od kraja posnemati ponižnost in ljubezen Jezusa Kristusa, ki nas je učil, da smo vsi bratje in sestre med seboj, da ne imenitnost stanu in bogastvo, ampak le čednost in pobožnost pred Bogom obvelja. — Tudi ne terdim, da bi ne smela gospodar in gospodinja svojim poslom nič reči. Marveč spoznam, da je

2) gospodarjev terda in sveta dolžnost, opominjevati in posvariti svoje posle, kader kaj napčnega zagledajo nad njimi!“

Tukaj jej spet Liza seže v besedo in pravi: „Ja, le reci kteremu kaj, hitro bo povezal svojo obleko, in kar ima, pobral in pojde!“

Ana pa le še na dalje govori rekoč: „Med svarjenjem in svarjenjem je velik razloček: „Kar iz serca izhaja, se v serce v-saja!“ pravi pregovor, in res je taka: Da posla, in to le kader je treba, z ljubeznijo posvariš, in posel iz vsega tvojega govorjenja in obnašanja spozna, da mu zares le dobro želiš, moral bi že neizrečeno spriden in silno hudovoljen biti, ako bi ti to za zlo jemal; in boljši nobenega posla v hiši, kakor takega, ki tudi s prijaznim očetnim posvarjenjem do sebe ne da. — Da pa s poslom nobenega poterpljenja nimaš, ga vedno hujskaš in nad njim ragljaš, ga za vsako malo stvarco zmerjaš in psuješ, ga tudi za najmanjšo pomoto gerdo imaš, in mu jo tudi po stokrat očituješ; tedaj ti bo posel oglušil, ter se zmerjanja navadil, kakor se navadi kovač in mlinar ropotanja, in ne bo delal po tvoji volji, ampak po svoji glavi; ali pa — če vidi, da ti nikoli ne vstreže — zgubil bo do dela in službe vse veselje, do gospodarja in gospodinje vso ljubezen. Kjer pa ljubezni ni, tudi ni pokorščine in zvestobe. Lepo podučenje in očetno posvarjenje pa še ni vse, kar so gospodarji in gospodinje dolžni svojim poslom. Dolžni so tudi

3. svojim poslom lepe zglede dajati. Lepo podučevanje brez lepega zgleda ne zda veliko. Človek si je že tak, da rad posnema, kar na drugih sosebno predpostavljenih vidi, in sicer kaj hudega tem rajši kot kaj dobrega, ker je že od nature bolj k hudemu nagnjen, kot k dobremu. Je tedaj gospodar ošaben in prevzeten in gospodinja v obleki nečimurna, bo tudi hlapec rad za

gospodarjem potegnil in po koncu nosil svojo glavo, in dekla ves zaslužek za obleko zmetala, in se lišpala in lepoticila, če jej tudi stokrat porečeš, naj bo priprosta in ponižna. Je gospodar krivičen in gospodinja skopa, bo tudi posle le prenašlo zvestoba minula, in naj bi jim tudi dan na dan razkladal in razkladal sedmo zapoved božjo. Je gospodinja razuzdana in gospodar sam svojim poslom mreže nastavlja, kaj čuda, če tudi posli niso nič kaj sramožljivi, in če tudi še toliko pridig slišijo o lepoti svete čistosti. Če gospodar in gospodinja bližnjega zavidata, in mu sreče ne privošči, ki mu jo je Bog dal, bodo tudi posli kaj lahko nevoljni s svojim stanom, in nevošljivi slehernemu, ki se mu kaj boljši godi, in če bi jim tudi še toliko pripovedoval, kako da je potrebna kersanska ljubezen. Če gospodar prerad pije, in si gospodinja skrivoma kaj skuha in speče; tudi hlapei ne bodo nič kaj trezni, in bodo dekcle sladkosnedne in samopašne poprej, ko bi se nadjal. Če gospodar le preklinja, in gospodinja celi dan ropoče kakor klepetec, tudi hlapei ne bodo le molili, in tudi dekcle jezika za zobmi držale. Če gospodar postopa, gospodinja pa lenobo pase, in se dela ogibata, službi božji odtegujeta, sv. zakramente zanemarjata, gotovo je prazna misel, da bodo posli delavni in pridni, goreči za službo božjo in prijetli sv. zakramentov, in če bi jim tudi še tolikanj pravil, kako pregrešna da je lenoba, kako pregrešna da je jeza, samogoltnost i. t. d.“

„Posel naj ne gleda, kako gospodar in gospodinja živita, temoč stori naj, kar mu velita!“ pravi Liza.

„Bi bilo pač prav!“ zaverne Ana, „ali dokler zdihujemo pod težo Adamovega dolga, tako dolgo je in ostane resnično, kar pregovor pravi: „Besede mičejo, zgledi vlečejo“. Koliko veliko je poslušavcev božje besede, kako malo je spolnovavcev! Še imamo zglede in zglede, ter zgled samega božjega Sina in njihovih svetnikov, pa le tolikanj radi omahnemo na slabo stran. — To pa mi ravno besedo napelje na poslednjo, ter naj imenitnišo dolžnost gospodarjev, in ta je

4) molitev. Kakor na polju nič prida ne raste, če njivo tudi še tako skerbno in marljivo obdeluješ, če pa Bog o pravem času ne preliha in spet o pravem času solncu sijati ne da; ravno tako se tudi hiša ne bo dobro ohranila brez pomoči od zgoraj, ki si jo izprosimo po ponižni molitvi. Ne le gledati na to, da posli pridno in zaporedamo opravljajo svoje molitve in zvesto obiskujejo službo božjo, imela bi v vsaki kersanski hiši gospodar in gospodinja; ampak tudi še posebej naj zanje molita, ter dan na dan Boga prosita, da bi blagoslovil njun trud, in bi njuni nauki, ki jih družinji dajeta, prijeli se sereca, njuni lepi zgledi dober izid in pravi uspeh imeli! Pobožni Job o tem lep zgled daje vsem gospodarjem; vsak dan je Bogu daritev daroval za svojo družinjo!

S k l e p.

Tako je Ana Lizi pripovedovala, pa ni dosti opravila. Liza se je le svoje terme držala. Ana, ko vidi, da je vse njeno pri-govarjanje brez uspeha, poslovi se lepo in gre v božjem strahu domu. Bila je Ana modra žena in miroljubna, ki se ni hotla prič-kati in pregovarjati brez potrebe. Bila pa je Ana tudi prava ker-šanska gospodinja. Kakor Lizi pripovedovala, je s svojimi posli tudi doma ravnala. Zato je pa tudi dobre posle imela, ki so jo radi imeli, in jej pridno in zvesto služili. Ni jej bilo treba poslov vedno spremenjevati, kader pa je bila prisiljena enega ali drugega spremeniti, ni gledala tolikanj na krajcarje, ki jih je morala dru-žinčetu dati, tem bolj pa je gledala na lepo zaderžanje posla, ki ga je v službo jemala. „Da se posel Boga boji“, rekla je večkrat, „in Bogu zvesto služi, bo tudi mene vbogal in mi pridno služil!“ Malopriden posel se ni lahko zmotil v njeno hišo; je pa katerikrat kak tak ponameroma zašel v nje službo, moral se je ali poboljšati ali pa je slovo dobil. Pošteni posli pa si niso iz nje službe želeli. Bila jim je prava mati. Liza pa, kakor ste iz vsega njenega go-vorjenja lahko posneli, ravnala je terdo s svojimi posli; zato pa tudi pri njej noben posel ni mogel dolgo sterpeti, in ga res na zadnje ni mogla več pridnega posla dobiti.

Keršanski poslušavci, gospodarji in gospodinje! hočete dobre in poštene posle imeti, posnemajte Ano, nikar pa Lize, ter lepo po keršansko ravnajte s svojimi posli. Dajte jim potrebno hrano in izgovorjeno plačilo, lepo jih podučujte, prijazno posvarujte, z lepimi zgledi jim svetite in zanje molite. Saj veste, kaj pravi sv. Duh v sv. pismu: „Kdor za svoje domače ne skerbi, zatajil je vero, in je hujši od nevernika“. Amen.

Pridiga za IV. nedeljo po razglašenji.

(Jezusov čoln na morji, je podoba našega življenja; gov. M. T.)

„Tedaj je vstal, in zapovedal vetrovom in morju, in bila je velika tihota“.

(Mat. 8, 26.)

V v o d.

Ko je bil Jezus stotnikovo prošnjo uslišal, da mu je bolnega hlapca ozdravil, šel je nazaj v Kafarnavm, kjer se je v Petrovi hiši pomudil. Ondi je vidil njegovo taščo, ki je ležala in merzlico imela. In se je njene roke dotaknil, in merzlica jo je pustila, da je vstala in jim stregla. Na večer tistega dne mu pripeljejo tudi veliko obsedenih, da je iz njih hudobne duhove izganjal, in še druge bolehnne je ozdravljaj. Na te čudeže velika množica ljudi skup pridere, in zato Jezus, ki ni iskal časti in hvale pri ljudeh, ukaže učencem od zahodne na vzhodno stran Genezareškega jezera ali Tiberijaškega morja prepeljati. Gredé v čoln pristopi k njemu nek pismar, ki se mu iz časnega dobička za učenca ponudi. In Jezus mu reče: „Lesice imajo jame, in ptice neba gnejzda; Sin človekov pa nima, kamor bi glavo naslonil“. S tem mu je hotel reči, da njegovi učenci nimajo nič časnega dobička pričakovati, temuč jih, kakor njega samega, le revščina in uboštvo čaka. Tudi eden njegovih učencev, po mnenji sv. Klemenca Aleksandrijskega sv. apostel Filip pristopi na potu k njemu, in se izgovarja, da naj ga poprej pusti iti svojega očeta pokopat. Kristus pa mu dá na znanje, da je večja dolžnost za njim hoditi, kakor merlice pokopavati.

Na to še le pride do čolna, ter stopi vanj s svojimi učenci. In tu se je primerila ta prigodba, od ktere nam danes sv. evangelije pripoveduje.

Kakor pa vse, kar od Kristusa vemo, tako ima tudi današnja prigodba za nas globok in podučljiv pomen. Zato si jo hočemo danes v svoje premišljevanje odbrati, in se iz nje učiti resnice, da je Jezusov čoln na morji podoba našega življenja.

To bote lahko razumeli, ako me bote v svoj poduk zvesto poslušali.

Razlaga.

1. Sv. evangelist Matevž pravi: „Stopil je v čolnič, in njegovi učenci so šli za njim“. — Ta čolnič je podoba našega življenja na tem svetu. Tostransko bregovje, kjer v ta čoln svojega življenja stopimo, je začetek našega bitja, v katero nas je Božja vsemogočnost in ljubezen poklicala. Unostransko bregovje pa, proti kateremu v tem čolnu veslamo, je večnost, in v večnosti ali nebesa, ali pekel, kakor bo že naša vožnja ali srečna ali nesrečna. Med tema bregovima pa se razprostira morje našega življenja, čez katero se moramo prepeljati, ali prej ali kasneje, kakor je Gospod čez življenje in smert vsakemu posebej odločil.

Tega čolna svojega življenja pa kristijan ne nastopi sam, ampak s Kristusom, ki po sv. kerstu k njemu pride, pri njem ostane, in z njim proti bregovju večnosti jadra, ako se kristijan sam z veliko hudobijo od njega ne loči. Tudi Jezusovi učenci pridejo v ta kristijanov čoln; zakaj pri sv. kerstu postane ud in otrok Kristusove cerkve. V tej cerkvi je Peter v osebi svojega namestnika rimskega papeža; tu so aposteljni, to je: škofje, kakor njih nasledniki; tu so učenci Jezusovi v osebah mašnikov; tu je Jezus s svojimi gnadami in pripomočki zveličanja. Kristijanov čoln življenja toraj popolnoma enak je Kristusovemu čolnu na morji. V resnici čudopoln čoln, ki je z vsem potrebnim dobro preskerbljen za dolgo popotovanje, in tako terdno narejen, da zamore vsem viharjem in nevarnostim kljubovati in cilj svoje vožnje srečno doseči, ako ga kermir sam, to je: kristijan, proti poginu ne žene, ker s sv. Pavlom zamore reči: „Ako je Bog z nami, kdo bo zoper nas?“ (Rimlj. 8, 31.) in ima od Kristusa obljubo, da „jé peklen-ske vrata ne bodo premagale“. (Mat. 16, 18.)

Z Jezusom toraj in z vso njegovo sveto cerkevjo gremo čez morje tega časa proti večnosti. Koliko zaupanje, koliko veselje

in kolika serčnost nas more tu napolnovati, ker je popotna tovaršija tako izbrana, vožnja tako lepa in cilj tako imeniten! In vse to je za nas toliko slavnije, kolikor več in hujših da je nevarnost, kolikor močnejši so viharji in kolikor dalji in trudapolniši so boji, ker iz vseh teh se čuda Kristusove toliko lepše pokažejo, kolikor bolj so valovi čoln našega življenja pokrivali. Treba je le, da se Kristusa in njegove cerkve stanovitno deržimo.

2. Kako se bo pa tistim godilo, ki si brez Jezusa in njegovih učencev, brez sv. cerkve na to morje upajo, brez varstva in pomoči sami sebi prepuščeni? Dosti je, da le vemo, kaj je morje, in že iz tega lahko sklenemo, da se bodo gotovo pogubili.

Morje je nestanovitno in negotovo, ter se pod nogami umika in vdera, da je ne moreš storiti varne stopinje, ako se nočeš v globočino pogrezniti. Temu enako je morje našega časa. Kdor hoče brez Kristusa in njegove cerkve po njem hoditi, začne se vtapljati, kakor Peter, in ako ga, kakor Petra, Kristus za roko ne poprime, vtopi se v šumenji pregrešnih slast.

Morje našega življenja je polno peščenih skladov skerbí in natvez na posvetne dobrote, na veselje, na nečimurnosti, na kratkočasovanje, na mehkaznosti in na vžitek; in na teh peščenih skladih čolnič življenja obtiči, in zavoljo pomanjkanja dušnega živeža pogine.

Morje našega časa je polno skalnatih pečin pohujšanja, ob katerih se brez števila veliko čolnov razbije. Tu so pečine zasramovanja in zaničevanja sv. vere, pobožnosti in lepega obnašanja; pečine nesramnih pogovorov, pohujšljive obleke, plesov in gerdih izgledov; pečine pregrešnih zavez in nevarnega znanja, ob katerih se čoln nedolžnosti v kosce razdrobi.

Morje našega časa je polno divjih in zgrabljivih pošast brezbožnih zapeljivcev, ki s tem, da so sami hudičevi, še niso zadovoljni, ampak noč in dan na to prežé, še druge v peklenške mreže zaplesti. Nobena nedolžnost jim ni prečista, nobena čednost toliko spoštljiva, nobena rodbinska zveza presveta, nobena ograja prevelika, nobena posiljenost predivja, ki bi jih zaderževala, da bi v nasitenost svoje poželjivosti nedolžnih duš ne klali. Tu ne zaleže nobeno svarjenje v cerkvi, ne pomaga nobena postava in nobena kazen, ne ostrost, ne čuječnost, ne poduk; greh, sramota in britke žalosti pokrivajo hiše in družine; svet je z dušnimi merličí napolnjeno morje. Res je strahotno, ako človek človeka posvečujoče gnade Božje, njegove čednosti in nedolžnosti, njegovega Boga oropa

in v večno pogubo pahne. Strahotno je, če človek človeka, otroka sv. cerkve, odrešenca Jezusovega, otroka Božjega in dediča nebeškega kraljestva, molikom zakolje in peklju izda. Najstrahotniše pa je to, da taka pošast ta rop in to morijo nad bližnjim z najprijaznim obrazom, s prilizovanjem, z medenimi ustmi, z obljubami zlatih gradov, s prisegami največe zvestobe in najpriserčniše ljubezni doprinaša.

Naj bolj nevarno in strašno pa je poslednjič morje tega časa za voljo viharjev hudobnega nagnjenja, ki se v človeku od vseh strani vzdiguje in v silno nevihto naraste, da je res čudež, ako se čoln ne razleti ali ne potopi. To so vetrovi nečimurnosti, lastnega in ptujega dopadenja, gizdavosti in prevzetnosti, ki nobene oblasti, nobene postave, nobenega reda in nobene dolžnosti več ne spoštujejo, in vsako verzel strahovanja predirajo. To so vetrovi lakomnosti, nevošljivosti, odertije, goljufije, krivic in zatiranja, ki nikjer ljubezni, prizanašanja, poterpežljivosti in usmiljenja ne poznajo. To so vetrovi poželjenja, mehkužnosti, potratljivosti, preobilnega lišpa, nezmernosti, zapravljenosti, z vso mnogotero nečistostjo notri do gnusobe zakonskega prešestva, ki umoré dušo, obnemorejo telo, preženo premoženje, zapravijo čast, razdvajijo družine in Božjim šibam ne dajo mirovati.

3. Tako tedaj, ljubi moji! pogledjte na morje tega življenja, čez katero se moramo prepeljati; pogledjte vse te nevarnosti, in sodite sami, če je mogoče, da bi človek sam iz svoje moči brez Jezusa in njegove cerkve vsem tem viharjem kljuboval, z nevskrunjeno nedolžnostjo in krepostjo skozi njé veslal in tako dosegel zveličansko bregovje srečne večnosti. In vendar se moramo vsi v to morje spustiti, vsi moramo do unega bregovja priti, in nihče se teh viharjev in nevarnost ne more popolnoma ogniti. Česar pa marsiktero tudi pobožno dušo na tej vožnji moti, je to, kar sv. evangelije zaznamnuje z besedami: „On pa je spal“. V teh nevarnostih življenja namreč je pogostoma viditi in čutiti, kakor da bi se Bog za nas ne zmenil, se za naše terpljenje in borenje ne pečal, kakor da bi bili popolnoma zapuščeni. Tu je ni nikjer ugledati rešivne zvezde na nebu, ni je pomoči s suhega, ne tolažbe na zemlji, in v čolnu življenja, to je: v našem notranjem leži neka zapuščenost, kakor da bi vse v mertvaškem spanji dremalo.

Ali ni se nam bati, dokler Kristus spi, naj še toliki viharji okoli nas bučé, ali še toliki valovi v naš čolnič ploskajo, samo da vemo, da se v tem čolnu Kristus z nami vozi. Kako pa zamoremo to vedeti?

Sv. evang. Marka pravi: „In je spal na vzglavnici“. (4. 38.) Ta vzglavnica, na kateri Gospod počiva, je mirna, neomadežvana vest, in dokler njo imamo, imamo tudi Jezusa, akoravno na videz spi. Ali kakor vsevedoči dobro vé, kaj se z nami godi, in kakor vsemogočni nas varuje, da se ne potopimo.

Cerkveni učenci pravijo, da je Kristus hudobnim duhovom ta vihar vzdigniti zato pripustil, da je s tem čudežem vero in zaupanje učencev in drugega ljudstva poterdil.

Ravno ta namen ima tudi Bog, kedar nam skušnjave in nevarnosti pošilja. On hoče našo vero in naše zaupanje poskusiti, v skušnji poterditi, in poterjenim nam plačilo dati. V tem pa vas Božja modrost večkrat déne na naj hujšo poskušnjo, predno nam pomaga, in ravno to je, česar naše zaslužnje naj bolj poviša, nas od vsega posvetnega odterga in nas od vsega tako rekoč s silo primora, da se nobene druge stvari na svetu, kakor le Jezusa terdno oklenemo, vanj vse svoje zaupanje postavimo in z učenci kličemo: „Gospod! otmi nas, poginjamo“. (Mat. 8, 25.)

4. Vprašam pa: Ali iščemo vselej v potrebah pri Jezusu pomoči? O kaj še! Iščemo je sami v sebi, iščemo pri ljudeh, ali v družih stvareh; Bog pa je naj zadnji, ali pa ga še celo v čislih nimamo. Ali pa ni ravno to krivo, da marsikterim ni pomagano, da v skušnjavah obležé, v grehe padejo in se pogubé? Ali će se tudi k Bogu zatečemo, prosimo enkrat ali dvakrat; potem pa nam že začne zaupanje vpadati, ako berž ni pomoči. Deržimo se sv. evangelija, ki pravi: „Njegovi učenci so k njemu pristopili, in so ga zbudili in mu rekli: Učenik, ali ti ni nič mar, da poginemo?“ (Mat. 8, 25. Mark. 4, 38.) Poglejte! učenci niso na ljudi v družih čolnih klicali, ne na suho po pomoči vpili; šli so k Jezusu, mu pokazali svojo smertno nevarnost in niso poprej vtihnili, da je vstal in jim pomagal.

Takó z gorečnostjo, s terdno vero in zaupanjem moramo še mi prositi, s svojimi prošnjami ne odnehati, temuč mu tako rekoč silo prizadeti, dokler nas usliši, ter vetrovom in morju zapové, in postane velika tihota.

Nekaj pa je bilo, česar je Kristus nad svojimi učenci grajal, ker so namreč mislili, da jim v spanji ne more pomagati. Ravno to boječnost in malovernost lahko Kristus mnogim iz med nas očita, ki tožijo nad svojo zapuščenostjo. Zakaj, akoravno Gospod spi, ali ni tudi v spanji vsemogočen, da nas lahko reši? ali ni tudi v spanji neskončno usmiljen in dobrotljiv, da nam boče pomagati? Ali ni Gospod zmiraj tista večna previdnost, ki vse stvari, vse ohranjuje, ter vse tako obrača, da tem v dobro tekne, ki ga ljubijo?

S k l e p.

Ali tega, ljubi moji! ne smemo pozabiti, da se moramo njega in njegove sv. cerkve terdno in stanovitno držati in čisto vest imeti. Potem se bo tudi on v čolnu našega življenja z nami vozil čez globočine morja, naš čoln viharjev in valov, peščenih skladov, skalnatih pečin in morskih pošast varoval, ter nas srečno pripeljal na unstransko bregovje večnosti, v začudenje nebesom, zemlji in peklu, kako da smo v tolicih nevarnostih in nevihtah vendar le oteli in zveličali svoje duše. Amen.

Pridiga za svečnico.

(Od kerstne in mertvaške sveče; gov. M. T.)

„Zdaj, o Gospod! spusti svojega hlapca po svoji besedi v miru, ker so vidile moje oči tvoje zveličanje“. (Luk. 2, 30.)

V v o d.

Kdor cerkvene obrede denšnjega sv. praznika prav umé, nahaja nad njimi veliko lepega in premišljevanja vrednega. Spominjamo se 1) tiste prigodbe, ko je Marija Jezusa 40 dni po rojstvu v tempeljnu Bogu darovala, in v svoje očiščevanje dve gerlici v dar prinesla. Tako je Marija tudi v teh malih stvareh Mojzesovo postavo dopolnila, dasiravno ona, ki ni od moža, ampak od sv. Duha spočela in brez vseh bolečin rodila, prej in potlej devica ostala, tej postavi se podvreči ni bila dolžna.

Kakor je pa Marija Jezusa Bogu v dar prinesla, tako je v katoliški cerkvi že dolgo navada, da matere po svojem porodu k vpeljevanju ali očiščevanju hodijo. Pred cerkvenimi vratmi jej poda mašnik prižgano svečo, v znamenje, da naj v tega, ki je kakor luč prišel na svet, stavi svojo terdno vero. Na to jo pokropi z blagoslovljeno vodo, v spomin, da naj se pred Bogom vedno čisto skazuje. Potem moli 23. Davidov psalm, v katerem popisuje prihod Gospodov v njegovo svetišče, in pravi, da bo le tisti prišel na njegovo goro, ki je nedolžnih rok, in čistega serca, ter ne zabi za nečimernosti svoje duše. Na to jej pomoli štolo in jo med molitvami k altarju pelje, ker jej zopet blagoslov Gospodov podeli. Tu naj toraj zakonska mati po Marijnem zgledu Bogu daruje sad svojega telesa, in mu obljubi, da hoče z vso močjo za njegov časni, še bolj pa za njegov večni prid skrbeti. K temu naj ga prosi Njegove pomoči, ter se mu za svoje, kakor za zdravje otrokovo zahvali.

2) Navada je, da se danes sveče blagoslovljajo, in od tod se ta praznik „svečnica“ imenuje. Blagoslovljajo se pa sveče zato, da se spominjamo starega Simeona v tempeljnu, ki je Jezusa, vzemši ga v svoje naročje, imenoval „luč v razsvetljenje nevernikom“. Zakaj njegova vera je res, kakor svetla luč, tame nevednosti, zmot in krivoverstva razsvetlila. Med temi svečami pa, ki se danes blagoslovljajo, ste zlasti dve, ki ste za nas vse posebno važnega pomena, namreč: kerstna in mertvaška sveča. Zato vam bom od nju z Božjo pomočjo nekoliko več govoril, ter začnem na priprošnjô deviške porodnice Marije!

Razlaga.

1. Dva trenutka sta v človeškem življenju nad vse imenitna, in ta dva sta: njegova rojstna in pa smertna ura. Z jokom smo pozdravili vsi vpervič ta svet, kakor dolino solz, in s solzami v očeh se zopet od njega poslovljamo, kedar se nam je ločiti od tod v neskončno večnost. Té solzé pa in ta jok, s katerim človek že pri rojstvu svet v žalosti sprejema, o ta jok je veliko pomenljiv, in nehoté nas spominja na vse vojskovanje, skušnjave in borenja celega življenja. Da bi pa ta boj življenja srečno zmagovali, nam sv. cerkev že pri sv. kerstu po botrih v roko poda močno orožje, s katerim zamoremo slehernega sovražnika svoje duše v beg zapoditi; poda nam luč Kristusove vere, z besedami: „Primi

užgano luč in obvaruj brez graje svoj kerst; spolnuj Božje zapovedi, da zamoreš Gospodu, kedar na ženitovanje pride, z vsemi svetniki vred na nebeškem domu naproti iti, in dosežeš večno življenje“.

S tem orožjem Kristusove vere previden otrok prične tek svojega pozemeljskega popotovanja. Mirno in veselo mu tečejo dnevi v hiši ljubih staršev. Ljubo mu šumlja potok po dolini; prijazno mu prepevajo ptički, prijetno mu cveto pisanega travnika dišeče rožice. On ne ve še za druge skerbi, kakor Bogu in staršem dopasti; ne ve, zakaj je v življenju toliko vzdihljejev, toliko joka in britkih solz. Žalosti, ki ga zadenejo, so enake tankim meglicam, ki jih tiha sapa hitro naprej podi čez njegovo glavo. Ves svet se mu ne vidi nič večji, kakor je prijazna dolinica njegovega domačega kraja; da, vse, kamor se ozre, mu je, kakor v lepo jutranjo zarijo povito. Med tem pa prihajajo leta, ko mrena od njegovih oči odpada, ter dorašča, da postane mladeneč, postane deklica. Pred sebo vidi dva različna pota; enega, ki je ves z bodečim ternjem nasejan, sterm in ozek, poln žalosti, zatajevanja, križev, trudov in spodtikljejev. Ta pot derži na visoko goro, in zverh gore mu nasproti lesketa krona nebeška. Vidi drugega, ki je ves raven, gladek, širok, poln veselih in vriskajočih tovaršev, poln sladkosti in dišečih cvetlic. Ta derži na videz po ravni dolini, pa njegov konec je pogubljenje.

Na tem razpotju, mladeneč ali deklica! kam se hočeš obrniti? Spomni se zdaj kerstne sveče, spomni sv. vere, ki ti oskostermo in bodečo pot za tisto kažo, ki te pelje na Očetov dom! Poglej svojega Učenika Kristusa Jezusa, ki gre pred tebo po ravno tem potu zatajevanja in križev v svojo večno čast, naj bi še tebi pripravil pri Očetu sedež veselja. Nikar naj te ne moti, če jih tako malo na tem potu vidiš. Saj ti Kristus sam pravi: „Kdor ne zadene svojega križa na svoje rame, in ne hodi za menoj, ta ni mene vreden; in kdor ljubi očeta, ali mater, ali otroke, ali brata ali sestro bolj od mene, ta ni mene vreden“. Kristus sam ti pravi: „Tesne so vrata in oska pot, ki pelje v življenje, in kako malo jih je, ki jo najdejo! Široka pa je cesta in prostorne so vrata, ki derže v pogubljenje, in kako veliko jih je, ki po njej hodijo!“ Na svetu, so Njegove besede na dalje, bote stisko terpeli; toda nikar se ne bojite, zakaj jaz sem svet premagal, in tudi vi ga bote“. In ako ti te besede Kristusove prijetne postanejo, saj se ti mora vse veselje lahkochivcev na širokem potu le ostudno in grenko zdeti, da s Salomonom kraljem spoznaš: „Vse je nečimernost čez nečimernost in peza duha“; „le pokora, kakor sv.

Krizostom pravi, so na morji tega življenja naše jadra, križ naše veslo in Kristus naš vodnik“.

Nikar tudi ne misli, da je ta pot pretežavna; saj po besedah aposteljna vse zamoremo v tem, ki nas pokrepčuje, in zvest je Bog, ki nas čez naše moči nikdar ne skuša. Le pomisli, če že za majhino plačilo brez vseh izgovorov trud in pezo prenašaš; ali se za neskončno večje plačilo v nebesih, ki ti ga sv. vera obeta, ne boš potil? Z Davidom toraj reci: „Gospod je moja moč, moje pribežališče, moj Odrešenik“ (ps. 17,) „in zvestoba so Gospodove dela“; (ps. 32.) Glej sv. Ignacija, škofa v Antiohiji, katerega iz Sirije v Rim vlačijo 10 vojakov, ki jih zavoljo njihove grozovitnosti leopardi imenuje; zakaj koliko več jim je bil dobrega storil, toliko hujši so mu bili. Pri tolikem terpljenju pa vendar še pravi: „Naj pridejo čez me ogenj, križ ali divje zveri; naj mi kosti polomijo ali ude zdrobe, ali mi vse peklenske martre prizadenejo; da bom le Kristusa živil“. Obsojen, da ima od divjih zverin raztergan biti, in ko sliši, kako sostradani levi po njem tulijo, pravi: „Žito sem Kristusovo, in somlet moram biti z zobmi zverin, da bom za čisti kruh spoznan“. Glej sv. Pavla, od katerega Gospod pravi: „Pokazati mu hočem, koliko mu bo treba za mojega imena voljo terpeti“. Pa vendar v sredi tega terpljenja piše sam od sebe: „Povsod terpimo nadloge, pa zato nismo prestrašeni; povsod nas preganjajo, pa nismo zapuščeni, mečejo nas na tla, in vendar ne poginemo, kolnejo in rote nas, (mi pa jih blagoslovimo“. „Da, pravi evangelist, ali ni moral tudi Kristus tega terpeti, in tako iti v svojo čast?“ Tako, vidite, dokler križa ni bilo, ni bilo, kakor pravi sv. Avgustin, gredi do nebes; zdaj pa je gred postavljena, križ je povzdignjen, in nebesa nam stoje odprte.

Če smo pa z lučjo sv. vere, pri sv. kerstu nam podane, vse premagati v stanu, naj vam z besedami sv. pisma rečem: „Poprimite za škit vere, s katerim zamorete ognjene puščice hudobnega pogasiti!“ Tako naj nam sveti luč svete vere od dneva našega rojstva do tiste ure, ko jo bomo z drugo, mertvaško spremenili.

2. Nek modrijan starih časov je rekel: „Zato se rodimo, da umerjemo“. In res, kakor gotovo smo rojeni, tako gotovo je, da bomo morali vsi, drug za drugim ta svet zapustiti. Nič pa človeka bolj ne skerbi in veseli kakor to, da si ohrani življenje. Naj bo naše življenje še tako siromaško, vendar ta resnica, da bo moral umreti, vsakega pretresa, če jo le količkaj resnobno preudarja. Zato se še červ v prahu zvija, ako mu življenje kratiš; zato so velikrat zadnji vzdihljevi umirajočih tako ganljivi in mili;

zato velikrat znamnja bližnje smerti tako strašne, da umirajočemu oči ali obraz, ali čeljusti zategujejo, od tod njih hropenje in globoko gergranje. Ali za kristjana, ki je v svojem življenju v luči svete vere hodil, tudi smertna ura nima nič strašnega; misli si, ko mu jo z britko martro vred v roke podajo: „Bodi mi pozdravljena, ura moje ločitve, ki me preseliš na dom Očetov. Ne straši me groba noč; saj bo prišla ura, ko bodo tisti, ki so po grobeh, glas Sinu Božjega zaslišali in od smerti vstali, in spremenjene imajo biti po Kristusovih besedah tudi naše telesa. Pred menó je šel moj Zveličar, mi mesto pripravil, in tudi zame je molil: „Oče! jaz hočem, da so ti tam, kjer sem-jaz“. Pridi toraj, moja zadnja ura! z veseljem te hočem sprejeti, ker si mi od Gospoda poslana. Pridi, z veseljem te hočem objeti, pridí konec mojega romanja, delapust mojega terpljenja, mojih zdihljejev in solz! Pridi in vzemi me večer mojih dni v svoje tamno krilo, po katerem se mi bodo odperle vrata v deželo miru, kjer bom odložil svojo butaro in si odpočival od svojih skerbipolnih dni! Kakor se popotnik razveseli, kedar po dolgih in vročih dnevih, s ptujega pridši, na prag Očetovske hiše stopi, in v naročje svoje ljube matere skoči; tako se veselim tudi jaz svoje smerti, in zato: „Spusti, o Gospod, svojega hlapca v miru!“

Tako ljubi moji! je govorjenje, take so misli pravičnega umirajočega kristijana, kedar se mu v roke poda mertvaška sveča. Da je temu res tako, ozrimo se na starega Simeona! Ko Jezusa, svojega Zveličarja, ngleda, razodene mu sv. Duh, da je on tisti, ki ima peklenski kači glavo streti, da je on upanje in pričakovanje očakov, tolažba Izraelova, in blagoslov vseh ljudstev, nad katerim se imajo spolniti v stari zavezi dane obljube. Vzame ga v svoje naročje. Pri tej priči se zamakne njegova sveta duša; svet zgine pred njegovimi očmi, le v grobu vidi svoj pokoj in v smerti tisti mir, ki mu ga svet ne more dati. V takem zamaknjenju izgovarja serčno prošnjo do Gospoda: „Zdaj, o Gospod, spusti svojega hlapca po svoji besedi v miru, ker so vidile moje oči Tvoje zveličanje!“

Mertvaška sveča nam pa poslednjič tudi serčnost daje v zadnjem vojskovanju, ako bi nas imel strah pred sodnikom za voljo naših grehov prevzeti. Sv. vera nas namreč uči, da njegovo usmiljenje sega od roda do roda, da on slabega tersta ne zlomi in lučnega stena (tohta) ne ugasne. Zato: „Zaupaj, sin! zaupaj hči! tvoji grehi so ti odpuščeni“. Ta mertvaška sveča, enaka mavrici Noetovega časa, nas spominja na znamnja Božjega usmiljenja, ki noče smerti grešnikov, temuč da se spokori in živi. Zakaj, ako nas je po svojem Sinu odrešil, nas po sv. Duhu posvetil, ako za naše slabosti vé, in mu naša dobra volja ni neznana; o kako bi

zvest ne ostal svoji prisegi, ki jo je storil, da, kakor gotovo živi, tako gotovo noče grešnikovega pogubljenja. Gotovo bo on, ki je dobro delo v nas začel, tudi ga srečno dokončal. Ako smo bili kdaj svoje žive dni po njegovih dobrotljivih rokah prepričani, da smo njegovi otroci, gotovo nam tega prepričanja na zadnjo uro, tisti čas, ko se nam bo s peklenskimi zmaji zadnjikrat vojskovati, svoje pomoči ne bo odrekel.

Sklep.

Kakor toraj v kerstni sveči, v tem vidnem znamenju svete vere, vidimo srečno življenje, tako v mertvaški vidimo veselo smert, vidimo tolažbo in serčnost, vidimo končno zmago nad grobom, nad smertjo in peklom. Ves strah zbeži spred smertne postelje, in zadnja solza, ki se umirajočemu iz svetlih oči poredi po bledem obličju, je solza veselja, ki jo nad svojo srečo pojoka. Zakaj v sveti veri uterjeni duh hrepeni na kviško, duša se, kakor v Simeonu, dviguje, in željna, z Jezusom se skleniti, nagne svojo glavo na britko martro, in ponavlja besede: „Zdaj, o Gospod, spusti svojega hlapca, svojo deklo, po svoji besedi v miru, ker moje oči gledajo (v živi veri) Tvoje zveličanje!“ Amen.

Pridiga za nedeljo Septuagezimo.

(Naša duša — naš vinograd; gov. L. F.)

„Nebeško kraljestvo je podobno hišnemu gospodarju, kateri je zjutraj zgodaj šel najemat delavcev v svoj vinograd“. (Math. 20, 1.)

V v o d.

Kdor ima le kos zemljišča, vedel bo koliko truda in dela prizadeva predenj kaj nese. Kamnje se mora potrebiti, zemlja nagnojiti, skopati ali izorati, posjati in povlačiti, in žito se mora spet opleti, da je čisto. Zemlja sama iz sebe ničesar ne rodi, kakor ternje in osat. Blizo da še več dela napravi vinograd; zakaj tudi vinska kaplja iz njega ne teče sama od sebe, ampak treba je pred veliko dela in skerbi. Tudi vinograd se mora očistiti kamnja in plevela, zemlja se mora razkopati, vinska terta vsaditi, h kolu privezati, večkrat okopati, da solnce in dež do koreninic seže, večkrat se mora tudi obrezati, da ne zdivia; vinograd se mora tudi zavarovati, da ga ne pokončajo zveri ali ne oropajo tatje in hudobni ljudje. Veliko veliko dela potrebuje vinograd; kjer je pa dela veliko, treba je tudi več delavcev, da morejo delo dobro storiti. Zato je tudi hišni gospodar tolikokrat šel na terg najemat delavcev, ker mu jih je primanjkovalo, zato je tudi zadnjim toliko obljubil, kot unim, ki so od jutra že kopali in delali. To mora biti kaj imeniten vinograd, da se je še hišni gospodar toliko potrudil, naj dosti delavcev najme zanj; ja samo nebeško kraljestvo, uči Jezus, je ta vinograd, ali prav za prav, nebeško kraljestvo je plačilo delavcev v tem vinogradu.

Vse prilike, ktere nam je Jezus pravil, so lepe in resnične, ali zmed vseh je ta, ki smo jo danes slišali, ena najlepših. 5krat je šel gospodar najemat delavcev v svoj vinograd; glejte Oče nebeški hodi tudi nas klicat k delu, ali kje je naš vinograd? Vsak

ga nosi v sebi; naš vinograd, ktereга mora obdelovati, to je naša duša; če to delo zvesto opravimo, bode nebeško kraljestvo naše plačilo. Preljubi kristijani! imenitna je za nas ta resnica: Oče nebeški nas kliče k delu v svojem vinogradu: naša duša je ta vinograd. Idimo hitro na delo, zvesto ga storimo, nebeško kraljestvo bo naše plačilo. To bo zapopadek mojega današnjega nauka. Pripravite se!

Razlaga.

Zgodaj zjutraj je šel hišni gospodar najemat delavcev v svoj vinograd. Že pri svetem kerstu nas je Bog poklical k delu in vsacemu je naročil, naj skerbno glešta vinograd svoje neumerjoče duše. Prišel je gospodar spet o 3. 6. 9. in še ob 11. uri, in je našel ljudi stati brez dela; zato jim reče: Kaj stojite tukaj brez dela celi dan? Oh koliko je kristijanov, katerim bi tudi Oče nebeški mogel reči: Kaj stojite brez dela celi dan? Imate vinograd svojih neumerjočih duš? Koliko je dela v tem vinogradu; vi ga pa ne vidite in stojite brez dela! Ali mar nismo tudi mi med temi, ki brez dela stojijo? Pobarajmo se, koliko smo že storili za zveličanje svojih duš?

Kaj nam je storiti? Idimo na delo, vsak v vinograd svojega serca, svoje duše; tam najdemo dela veliko.

a) Vinograd se mora najprej očistiti plevela, kamnje se mora potrebiti — serce se mora očistiti grehov, slabe navade se morajo zatreti. Ljubi keršanski brat! poglej v svoje serce, koliko debelega kamnja — koliko hudih pregreh imaš v njem; kako strašno je zaraščeno s plevelom slabih navad. Morebiti že leta, dolge leta svojega serca nisi očistil grehov, in si se podal hudim razvadam, da so vse zarastle in vse zadušijo. Kako bi bilo mogoče, da bi mogla v tvojem sercu pognati vinska tertica lepe čednosti? Oče nebeški te je že pri kerstu poklical, naj greš hitro na delo v svoj vinograd; že davno ti je poldne odzvonilo, pa še nisi nič storil, še nisi si prizadeval le enega kamna spraviti iz vinograda svoje duše; prijatelj, tudi tebi poreče hišni gospodar, kaj stojiš brez dela?

Glej, kako je jeze in sovraštva polno tvoje serce, da s svojim sosedom in bližnjim nikoli nisi v miru in prijaznosti; kedaj

boš odpravil ta kamen iz svojega serca. Glej, kako rad govoriš laži, kako rad se drugim posmehuješ, pohujšljive reči raznašaš, kako pogosto kolneš, obrekuješ, to je sam plevel, ki zarašča vinograd tvojega serca; to so tvoje slabe in hude razvade, ktere se morajo pred izpleti in zatreti, predenj v tvojem sercu kaj rasti more. O koliko je dela v naših sercih! Mi pa nemarni in brez dela stojimo! Ne bodimo tako nemarni; Oče nebeški nas priganja k delu, vbogajmo ga. Brez dela ni zaslužka, brez truda ni vžitka; sedaj o postnem času bo prišel naj pripraviši čas za to delo v vinogradu naših sere.

b) Drugo delo v vinogradu je, da se mora zemlja razkopati in zrahljati — človek se mora vzdigniti iz zanikernosti, da gnada božja do duše priti more. Po letu vidite, kako rahla zemlja dež željno popije in se hitro ves sad poživi; kjer je pa zemlja pohojena in steptana, kjer je terda ali skalnata, tam se deževnica ne popije, ampak odteče ali pa sčasoma posuši. Kako potrebna je naši duši gnada božja! še potrebniši, kot sadežem dež in solnce. Kjer je pa zemlja našega serca terda, potlačena in pohojena po zanikernosti, tam dež in solnce gnade božje do duše ne more priti. Kedar se kristijan nikoli, ali le malokdaj pripravi k molitvi, kedar malokdaj posluša božje besede, malokdaj pride k božji službi, kedar malokdaj pride k spovedi in k svetemu obhajilu, dan na dan pa živi med pregrešnimi ljudmi in dan na dan greši, duša tacega človeka je podobna terdi pohojeni zemlji, kako bi mogla gnada božja do nje priti, kako bi jo mogla razgreti in rodovitno narediti? Zato vedi kristjan, ako ne moliš in besede božje ne poslušaš, ako sv. zakramentov pogostoma ne prejemaš, tedaj si malopriden delavec v svojem vinogradu. Ako je ne razkopavaš in zrahljuješ z molitvijo, in sveto skerbjo, gnada božja ne bo mogla do tvojega serca, do tvoje duše priti; vinograd tvojega serca bo kakor pusta zemlja, kjer ne raste drugega, kakor ternje in plevel.

Človek, ki je zanikern do božjih reči, človek brez molitve v gnadi božji ostati ne more, brez gnade božje pa ne moremo nič zaslužljivega storiti; zatorej vzdignimo se iz zanikernosti, zrahljajmo zemljo naših sere z molitvijo in sveto skerbjo, da bo gnada božja do naših sere priti mogla.

c) Vinska terta se mora vsaditi in h količu privezati, da je vihar ne polomi in izruje; — v našem sercu se mora vsaditi vinska terta prave Kristusove vere s tremi odrastleji — vere, upanja in ljubezni; ta vera se mora privezati k močnemu količu k Jezusu samemu in k sveti katoliški cerkvi. Koliko ljudi je kerščenih, pa v njihovih sercih ni prave žlahtne vinske terte, Kri-

stusove vere — ni vere, ni upanja, ni prave ljubezni —; ampak v njihovih srcih raste le divja terta prazne vere? Ali najdeš v svojem srcu te tri odrastke prave vinske terte, živo vero, trdnega upanja, goreče ljubezni? Ali verješ vse, česar nas je Kristus učil in nas katoliška cerkev verovati učil; ali zaupaš v Jezusa Kristusa in njegove svete obljube tako trdno, kakor Kristus tirja od nas; ali ljubiš Boga čez vse in svojega bližnjega kakor samega sebe? Če teh znamenj v svojem srcu ne najdeš, vedi, da še nisi vsadil prave vinske terte Kristusove vere. Verzi iz serca divjo terto tvojih praznih ver, tvoje maleupnosti, tvoje prevelike ljubezni do samega sebe in do časnih reči, in glej da v serce zasadiš terto prave Kristusove vere, nasloni in priveži jo h Kristusu in sveti cerkvi.

Jezus je učil: Jaz sem prava vinska terta; ostanite v meni in jes v vas. Jas sem vinska terta — vi mladike; kdor ostane v meni, in jes v njem, on rodi veliko sadu; ker brez mene ne morete nič storiti. Joan XV. 3. 4. 5. Slišite, kaj je Kristus rekel: Kdor v njem ne ostane, kdor se Kristusa ne derži, on ne bo mogel pravega sadu roditi, on ne bo mogel vere ohraniti. Namesto Kristusa je pa sedaj njegova prava sv. keršč. cerkev, nje se mora deržati, kdor hoče svojo vero ohraniti, v skušnjavah ne opešati. Zakaj toliko kristijanov v veri omahuje; zakaj se jih toliko v skušnjavah pogubi; zato ker se ne deržijo Kristusa in njegove sv. cerkve, ker še sovražijo od Kristusa postavljeno cerkev, njene postave in obrede; zato so podobni vinski terti, koja ni privezana h količu in jo vsaki vetrič maha, polomi ali izruje. Hočemo skerbeti za vinograd svojega serca, le skerbimo, da zasadimo vanj pravo žlahtno vinsko terto Kristusove vere, skerbno jo gleščajmo, privežimo jo h močnemu stebru, Kristusu in njegovi cerkvi. Jezus je učil: Ako kdo v meni ne ostane, bo vunkaj veržen, kakor mladika; in bo vsahnila in jo bodo pobrali in v ogenj vergli, da zgori. Janez XV. 6.

d) V vinogradu se morajo vinske terte vsako leto obrezati in nerodovitnih mladik otrebiti, da lepši sad rodijo in da pred dozore, — o kako potrebno je, da se tudi v naših srcih porežejo in otrebijo divji odrastki hudih strasti — in pregrešnega poželenja. Pusti vinsko terto rasti, da je ne obrežeš; pognala bo veliko mladik, ali malo bo nastavila grozdja; če ne otrebiš nerodovitnih mladik, grozdje ne bo moglo dozoreti in bo ti dalo kislino; ali ni enako tudi v naših srcih? kako lahko se zaraste z divjimi mladikami, ktere se morajo otrebiti!

Vsak človek ima dolžnost skerbeti za se in svojo družino, ali kako lahko se ta skerb preverže v divjo mladiko, da človek

edino le skerbi za časno blago iz lakomnosti in mnogobart še po krivici; to je divja mladika, ktera se mora otrebiti. Vsak človek svoje ljudi nar rajši brani; tega nihče ne bo grajal; ali kako lahko se zgodi, da človek za svoje ljudi preveč skerbi, drugim pa krivico dela, to je divji izrastek, ki se mora otrebiti. Še nevarniše so hude strasti. Kdor je nagnjen k pijanstvu in ga ne kroti, kam zaide? On se tako zgubi, da ga nobenega greha ni več sram. Kdor je nagnjen k pregrešni požljivosti, on lahko vero zgubi in tako zdivja, da je prej zverini, kot človeku podoben. Zavoljo pregrešne ljubezni do neke ženske je angleški kralj Henrik odpadel od kat. vere, je vzel in umoril več žen, in je vkažal umoriti sto in sto nedolžnih ljudi. Zavolj strastne ljubezni do denarja je Judež izdal svojega učenika Jezusa. Vsakdanje življenje nam živo dokazuje, kam človeka pripravijo hude strasti. Zatoraj nas vera uči, da jih moramo berzdati, ali kdor hoče skrbeti za vinograd svojega serca, on mora porezati, otrebiti vse divje izrasteke hudih strast, vse nerodovitne mladike zmot in nepravilnih želj.

e) Kedar vinograd nar lepši stoji, in so vinske terte že polne sladkega grozdja, je nevarščina nar večja, da ne pridejo tatje ali škodljive zveri in lepi sad popolnoma pokončajo. Treba je tedaj vinograd zavarovati in ga braniti sovražnikov. Tako je tudi keršanska duša vseskozi v nevarnosti, njeni sovražniki so hudobni svet, pregrešno meso in peklenski duh. V enomer iščejo dušo na se potegniti, da bi jim zapadla. Nikdar pa nevarščina za dušo ni večja, nikdar si ne prizadeva peklenski duh toliko truda, da bi dušo v svojo last dobil, kakor takrat, ko vidi, da v popolnosti raste in je polna lepih, žlahtnih čednost.

Nikar zastonj ni Kristus svojih apostelnov na oljski gori trikrat opominjal: „Čujte in molite“, ker je dobro vedel, kako potrebna bo kristijanom vseh časov čuječnost, to se pravi, da so vsegdar previdni in se skerbno varujejo skušnjav in pregrešnih priložnosti. Zatoraj ljubi kristijani! hočete skrbeti za vinograd svoje duše, o nikar ne iščite sami nevarnosti, jih je že samih dosti. Kar le morete se jim zognite, in Bog vam bo dal svojo pomoč, da jih srečno premagate. Ne recite, kaj bo imelo to zame nevarnosti, da grem na ples, da s tem ali drugim se pogovarjam; morebiti ravno o tej priložnosti podaš hudiču prvi las, in sčasoma bo spletel debelo verv, s katero te bo potegnil v pogubljenje. Varujmo toraj vinograd svojega serca vsigdar; varujmo ga posebno tedaj in bodimo čuječi, kedar mislimo, da smo na poti čednosti že uterjeni.

S k l e p.

Preljubi! dobro vem, da vi tukaj z vinskimi goricami ali z vinogradi nič nimate opraviti, in da so vam večidel neznane vinogradne opravila. Vendar sem vam v tej priliki dokazal, kako moramo skrbeti za svoje duše, ktere so nar žlahtnejši vinograd, ker je sam Jezus nam to priliko povedal in nam tako jedernato kaže večne resnice. Tega ne pozabimo, da je Bog nebeški, ta bišni gospodar, ki je poklical vsakega k delu, nemarno postopanje on sovraži. Nar imenitniši poklic pa vsacega človeka je, da za svojo dušo skerbi. Le ta, ki bo v vinogradu Gospodovem pridno in zvesto delal, le ta bo dobil obljubljeni denar, nebeško kraljestvo. Kristjan! poglej v svojo dušo, koliko dela še imaš! morebiti še enkrat nisi mahnil z motiko, da bi zrahljal terdo zemljo ali odpravil kamnje pregreh, plevel hudih razvad. Le hitro na delo, morebiti teče tudi tebi enajsta ura. Ne stojmo brez dela! Nebeško kraljestvo je podobno i. t. d. Amen.

Pridiga za nedeljo Seksagesimo.

(Dobra in slaba zemlja; gov. J. Sk.)

„Prilika je pa to: Seme je božja beseda.“ (Luk. 7. 11.)

V v o d.

Prišel je nekega dne Jezus do Galilejskega morja; tukaj ga je toliko ljudi iz vseh bližnjih krajev obsulo, da je moral v čolníc stopiti in učiti z čolna zbrano ljudstvo. Breg okoli morja je bil obilno z žitom nasejan in bogato klasje je prijazni veterc sem in tje zibal. Jezus vidi toliko lepo žito, vidi med svojimi poslušavci pa tudi veliko kmetov; zatoraj jim začne pripovedovati lepo priliko, ktero ste ravno zdaj čuli. Tako lepo je vedel Jezus visoke skrivnosti v domače reči obleči. Večkrat je toraj govoril v prilikah, da bi ljudi prav zastopno in po domače podučil.

Dasiravno je pa Jezus priliko današnjega sv. evngelija že sam lepo in jasno razložil; vendar se mi prav potrebno zdi, vam lepe nauke in imenitne resnice še enkrat pred očmi prav živo razgerniti.

Kristus pa današno pridigo razdeli v dva dela. V prvem delu nam pové, kdaj seme božje besede v človeškem sercu nobenega sadu ne obrodi; v drugem delu pa govori, v katerem sercu to božje seme lepo ozeleni, se prijazno razcveta in obilen sad prinaša. Iz tega že vsi lahko spoznate, da bom tudi jes svojo pridigo razdelil v dva dela. Pokazal vam bam torej:

I. nerodovitno, pa tudi

II. rodovitno zemljo.

Priserčni kristijani! Že večkrat sem sejal seme besede božje v imenu naj višega sejavca Jezusa s tega sv. mesta; kam pa je pri vas padalo? Morebiti poleg pota, morebiti na skalo, morebiti med ternje, morebiti pa tudi v dobro, rodovitno zemljo? V imenu tega nebeškega sejavca bom spet danes sejal; pa kam bo tudi danes padalo to nebeško seme? O Bog daj! da bi padalo globoko v vaše serca in le dobre, rodovitne zemlje našlo! In v začetku svoje pridige bi vam tudi jes rad z Jezusom glasno klical, rekoč: „Kdor ima ušesa za poslušanje, naj posluša!“

I. d e l.

Kristus v današnjem sv. evangeliju tako zastopno in jasno govori, da lepe nauke in resnice že tako rekoč z očmi vidimo.

1. Kaj ne, ljubeznjivi! da se seme, ktero na pot ali na cesto pade, pohodi in ptice ga pozobajo? In glejte! ravno tako se godi tudi s semenom božje besede! Jezus sam pravi, „da oglajenemu potu so podobne serca tistih, ki božjo besedo scer poslušajo; pa pride hudobni duh, in vzame besedo iz njih serca, da ne verujejo in se ne zveličajo“. Ja tako se naj boljše seme pohodi in priletijo požrešni ptiči in ga pozobljejo.

Kdo so pa ti ptiči? Hudobni zapeljivci so, ki z gerdimi besedami in grešnim življenjem seme božje besede kakor hudič tergajo iz nedolžnih serc; ja prav roparski ptiči so, ki kradejo ljudem naj svetejše blago, čednost in nedolžnost. O res sramota za kristijane, da se med njimi še taki nahajajo, ki s svojim lastnim gerdim življenjem še niso zadovoljni; ampak kakor divji jastreb nad nedolžne duše planejo in jih neusmiljeno raztergajo. O črni, gerdi krokarji! V peklenskem breznu bote enkrat zasluženo plačilo našli, pri tistem namreč, kteremu zdaj služite! Kaj ne, ljubi moji! kolikrat se vi sami čudite in pravite: „Glej, glej! kako je vendar to? Ta mladeneč je imel vsaj dobre starše, in tudi on je tako dolgo lepo živel kakor nebeški angel; zdaj pa je ves popačen in zgubljen? Škoda za njega! O kako je bila ta deklica nekda pridna! Kako sramožljiva je povsod bila! Hodila je rada v cerkev in vso v svojega nebeškega ženina Jezusa zamišljeno smo večkrat vidili pri božji mizi; zdaj pa, oh! se je tako strepala! Kako je vendar to? Oh, ali ne vidite černih tropov divjih jastreb, ki so se ravno zdaj s peklenskim smehom od tod vzdignuli, da bi sovražnemu duhu pridobili novih duš? Ti, ti strašni roparji so požerli njih nedolžnost! Oni pa znajo tudi v vsem svojega mojstra prav dobro posnemati. Kako pa? bote hitro barali. Posebno takole: Peklenski sovražnik se je v paradižu v podobo kače oblekel, da bi Evo ložej premotil; ravno tako se še marsikteri ošemijo, da bi s svojimi norčijami nedolžne duše ložej dobili v svojo mrežo. Danes sicer, nimam časa od maškar ali šem govoriti, pa v kratkem le toliko rečem: Da šema je v resnici šema in pod goljufno obleko tudi goljufno in zapeljivo, popačeno serce bije.

Le sami pomislite, ljubeznjivi! kako žalosten je kmet, kader toča pobije njegovo polje; kako žalosten je vertnar, kader mu silna burja polomi mlade drevesca; kako žalosten je pastir, kader mu

volk razterga naj boljše ovce! Tako, ja še bolj je žalostna sv. mati cerkev, kader vidi, da njeni otroci peklenskemu breznu naravnost nasproti leté. Tako so žalostni dušni pastirji, kader vidijo, marsiktero dobro in srmožljivo dušo, kako slepa jo za svojim zapeljivcem potegne, dokler vsa ranjena na duši in raztergana obleži.

2. Pa tudi seme, ktero na skalo pade, zavoljo pomanjkanja mokrote, ne more korenin pognati, ne zaželenega sadu obroditi. „Na skalo pa seme božje besede, pravi Jezus, pri tistih pade, kteri, kader slišijo, z veseljem besedo sprejmejo; in ti nimajo korenine, ker nekaj časa verujejo, in ob času skušnjave odstopijo!“ Nekterim se ta ali ona pridiga prav dopade. Domu gredé se od nje pogovarjajo. „Je že vse res“, pravijo, „kar so nam danes duhovnik povedali; imajo že prav; dobro nam bočejo“; pa — in pri besedi „pa“ z ramami stresejo in tavžent in tavžent izgovorov najdejo. In tako pade naj boljše seme božje besede le na terdo nerodovitno peč, in ostane brez sadu. Duhovnik misli večkrat, kader vidi, kako zvesto ga verni poslušajo, da same svetnike pred seboj ima; pa naj pogleda nekoliko za njimi, kako nekteri še tisti dan delajo. Naj bi videl, kaj delajo tu, kaj tam, kako govorijo, kako se obnašajo; gotovo bo žalosten zdihnil: „Oh, ti ljudje se dopoldan jočejo, popoldne pa plešejo, in kaj še več! oh seme besede božje je padlo na terdo, terdo skalo! Do serca je zadelo, pa joj! vihar skušnjave ga je odnesel in ostala je le suha, terda skala“.

3. Tudi med ternjem seme dobrega sadu obroditi ne more. Kterih serca so pa s ternjem zaraščene? To so serca tistih, pravi Jezus, „kteri so slišali in gredó, in so od skerbi in bogastva in sladnost življenja zadušeni, in ne obrodé sadu“. Ali z drugimi besedami: To so vse divje, od bogastva in časnih reči vse zaraščene, posvetne in nečiste serca.

Ves v posvetne reči zamišljen človek pojde malokdaj k pridigi, ali še clo od pridige beži. In kakor človek spozná, da je bolen, kader mu nobena jed ne diši; ravno tako mora tudi tak človek spoznati, da je silno bolen na svoji duši, ako v božji besedi nobenega veselja ne najde. On je len k službi božji; lenoba pa v službi božji, kakor veste, je smerten greh, ki med sedmerimi poglavitnimi grehi svoje mesto ima. On ni iz Boga; ker že Jezus sam pravi: „Kdor je iz Boga, tudi besede božje posluša“.

Pa naj tudi le v posvetne reči in bogastvo zamišljeni v cerkev k pridigi pridejo, vendar je njih serce doma, ali na sejmu; tam, kjer je njih bogastvo; in tako pade seme božje besede le med bodeče in gosto ternje.

Med ternje, med gosto ternje pade seme božje besede pri tistih, ki so od sladnost življenja in od nečistih misel takorekoč zadušeni. Ali povejte sami, s kakšnim pridom mora božjo besedo

poslušati, ki že med pridigo misli: „Kje le danes prideva skupaj? Kje bojo le danes godci? Kako se hočem svojim staršem ukrasti? Kje je naj boljše vino? O, kje je neki to oblačilo kupil ali kupila? Res lepo je, škoda, da ga jes nimam. Kam — —“ o Bog mi odpusti! da na tem svetem mestu tako govorim; pa moram, ljubi moji bratje in sestre! jes moram tako govoriti; oh! moram reči, da ravno ob nedeljah in zapovedanih praznikih se dela naj več in naj večih grehov!

Pa naj bo od tega zadosti! ker mislim, da imam pred seboj večidel le dobro zemljo; pripravljene serca za besedo božjo, serca, ktere tudi obilen sad obrodé. Upam v Boga, da bo marsikteri izmed vas zdaj sam pri sebi rekel: „Hvala Bogu! jes ne spadam k tem, in hočem v prihodnje še bolj dobra zemlja biti“. Bog daj, ljubi bratec, ljuba sestra! Ali pa veš, pri kterih seme božje besede dober sad obrodi? Čuj Jezusa! On pravi: „Ktero je pa v dobri zemlji, so tisti, kteri besedo slišijo in jo v dobrem in naj boljšem sercu ohranijo, in sad obrodé v poterpljenju“. Tudi od tega bomo nekoliko bolj na tanjko slišali v

II. delu.

1. Kaj ne, da se njiva mora popred osnažiti in izorati, preden se obseje? Ravno tako se mora zgoditi tudi z človeškim srcem. Posnažiti moramo iz njega posvetne skerbi in grešne misli, izorati ga z molitvijo, torej k Bogu ga povzdigniti, od kterega sleherno dobro pride. Naj bi tudi vsegamogočni Oče svoj sveti blagoslov v naše serca rosil, da seme božje besede ne bi padlo na pot, tudi ne na skalo, ne med ternje; timveč le v dobro, rodovitno zemljo. Priti pa moramo k pridigi iz dobrega namena, kaj lepega in koristnega se učiti. Sprejeti jo moramo, kakor Jezusov nauk, kakor božjo besedo, naj jo že oznanujejo ali sam škof, ali najposlednji kaplan.

2. Ko je zemlja že izorana, obseje jo sejavec s semenom; potem jo zavleče, ali seme zakoplje. Torej kakor se more seme v zemljo zakopati in ne sme na verhu obležati; ravno tako se mora tudi božja beseda v serce zakopati in ne pri enem ušesu noter, pri drugem pa ven iti. Misliti si moramo, postavim: „Kaj me je naj bolj zadelo? Kaj me je naj bolj tolažilo? Kakšen sem bil do zdaj? Kakšen hočem zanaprej biti? Kteri nauk si bom posebno zapomnil?“

K vam pa, keršanski starši, gospodarji in gospodinje! se danes posebno obnemem. Dovolite mi, da vas kakor zvesti prijatel

nekaj posebnega pobaram. Glejte, svoje dni je bila v keršanskih hišah lepa navada, in po nekterih krajih je še zdaj, da so hišni očetje in matere barali svoje otroke in podložne, kaj so si od pridige in keršanskega nauka zapomnili. O naj bi ta lepa navada tudi še zdaj po naših hišah živela, gotovo bi tudi seme božje besede globokéji v sercu obstalo.

3. Pa seme, kakor sami veste, še nekoliko časa v zemlji leži, preden kal požene in zeleniti začne. Ravno tako se godi tudi s semenom božje besede, zato pa govori tudi naš Zveličar, da seme v dobro zemljo pri tistih pade, ki sad obrodé v poterpljenju. Le poterpajte, ljubeznjivi! dasiravno precej sadu ne vidite, o svojem času bo že ozelenelo in z božjo gnado obilen sad obrodilo; saj veste, da tudi kmetič, če mu eno leto toča polje pobije, zavoljo tega ne bo še obupal, timveč bo vnovič oral in svoje njive obsejal. Če si tudi od te ali une pridige le malo zapomniti morete, ne obupajte, ob svojem času, kader pride skušnjava ali druga nevarnost za vašo dušo, bote se tega spomnili, kar ste morebiti že pred več leti slišali. S tim se tolažite, ljubeznjivi! glejte, kolikrat mora tudi pridigar misliti: „Moj Bog! toliko pridig, pa le malo, malo dobrega sadu; pa storim svojo dolžnost in pričakujem sadu v poterpljenju“.

S k l e p.

Živel je svoje dni nek bogaboječi kmetič. Prišla je vesela vigréd. Z veselim srcem spet na svoje polje pride. Začne ga trebiti, pridno orati, naseje žita in ga zavleče. Po dokončanem delu sname svoj klobuk, na njivo poklekne, povzdigne svoje oči proti nebesom in začne moliti rekoč: „Storil sem, o Bog! zdaj jes to svoje; prosim te, stori tudi ti to svoje“. In res, ljubi Bog je pošiljal ob pravem času dežja, rose in prijaznega sonca. In veselil se je brumni kmetič bogate žetve.

Ljubi kristijani! Tako seje tudi pridigar, vi pa pripravite dobro zemljo v svojem sercu in seme božje besede zvesto ohranite in gotovo bo tudi Gospod nebes in zemlje svoj sv. žegen ali blagoslov razlil v vaše serca, da bote enkrat bogato žetev imeli. Te gnade zdaj pri sv. maši nebeškega Očeta prosite v imenu Jezusa, kteremu naj bo čast in hvala od vekomaj do vekomaj! Amen.

Kratko pa dobro.

3. nedelja po ssv. 3 kraljeh.

(Vera tudi nam pomaga.)

„Pojdi in kakor si veroval, tako naj se ti zgodi“. (Mat. 8, 13.)

V v o d.

Dva čudeža danes . . . Pride k Jezusu gobov mož, ga moli rekoč: „Ako hočeš . . .“ Bolna sirota je imel terdno vero na Jezusa in ni se goljufal: Vera mu je pomagala, — Jezus ga očisti. Pride nek stotnik, ki prosi za svojega hlapca . . . Tudi ta je imel terdno vero, saj Jezus sam pravi: „Povem vam, da tolike vere . . .“ pa tudi njemu je vera pomagala: Hlapec je bil ozdravljen tisto uro. Tako moč ima sv. vera v Jezusa, — pomaga. Pa naše dni se ravno ta vera zasmehuje . . . Torej vam pokažem: da vera v Jezusa Kristusa tudi nam pomaga; ona nam pomaga:

1. v tmini, da spoznamo resnico,
2. v grehu, da dobomo odpuščanje,
3. v žalosti, da najdemo veselje in
4. v smerti, da dosežemo večno življenje.

Razlaga.

Nevednost, greh, terpljenje, smert tlači nas vse; vera nam pomaga:

1. V tmini, da spoznamo resnico. Greh je zmotil našo pamet, da ne spozna Boga in njegove resnice. Poglejmo na ajde, kam so zabredli; še Boga niso poznali in druge stvari po

božje molili; niso poznali, kaj je prav in spodobno, in uganjali strašne hudobije.

Pride pa Jezus, nam prižge luč svoje sv. vere, in tmina mine, solnce božje resnice sije! Zdaj poznamo Boga, vemo, kaj od nas hoče, znamo pot, ki derži v nebesa. Le vera nas uči prave resnice. Le pogledjte, kam zabredejo tudi naše dni tisti, ki vero od sebe veržejo; kakšne kvante terdijo, kakšne pregrehe doprinašajo... le vera nam pomaga!

2. V grehu, da dobomo odpuščanje. Grešniki smo mi vsi, v grehu smo rojeni in ko odrastemo, še grehov sami dosti storimo. Vest nas peče, serce nas boli, večnost straši. Kaj nam je početi, da odvalimo ta težki kamen od našega serca? Človek ne ve si pomoči, kako dobiti odpuščanje grehov. To nam pričajo ajdje, ki so clo klali in darovali svoje nedolžne otročiče, da bi pomirile svoje bogove. Pa vse te daritve niso v stanu grehov nam odvzeti. — Sv. vera tudi tu pomaga: kaže nam na sv. križ, kjer je bila sv. kri prelita za naše grehe, — na sv. zakramente, kjer se odveza grehov deli pa tudi božja pomoč, pokoro delati in zana-prej greha se varovati.

3. V žalosti, da najdemo veselje. Težek jarm nosi ves Adamov rod, vse baže križi in težave nas tlačijo in veliko se pretaka britkih solz. Kje najde človek miru in veselja? Pogledjte, kaj počenjajo naše dni tisti, ki so se vere otresli: obupajo in sami sebe morijo. V žalosti pomaga le vera v Jezusa Kristusa... Vera nam kaže Očeta v nebesih, ki vse modro uravnjuje, — Jezusa, ki je rekel: „Kdor hoče moj učenec biti...“ — svetnike in svetnice božje, ki so voljno, — nebesa, kjer bo vse obilno in večno poplačano. Tako stori sv. vera, da človek voljno ja veselo prenaša svojo butaro.

4. V smerti, da dosežemo večno življenje. Vsaka živalica rada živi in tudi človek se smerti boji. Otroci, ki ti je smert pobrala dobrega očeta... mož in žena, ki ti je smert vzela... prijatelj in prijateljica, ki ti je... ubogi bolnik, ki ti se solnce tvojega življenja že za goro pomika: povejte mi vsi, kako žalostno, kako strašno bi bilo umreti še le tedaj, ko bi ne vedeli, da tam v večnosti živimo mi in vsi in da najdemo vse svoje ljube rajne. Le pogledjte nevernika na smertnej postelji, kako nori in divja, kako se trese in obuplja. Nič in nikdo mu ne more pomagati, on umerje brez upanja. Vsa druga se pa godi tistemu, ki je sv. vero ohranil in se zvesto nje deržal; njemu je smert le angelj, ki ga pelje iz doline solz v večno veselje.

S k l e p.

Vera torej je naša naj boljša prijateljica, naj večja sreča, naj prva pomoč. Ona nam pomaga v tmini itd. (se ponavlja) . . . Napoleon I. je starčeka Pija VI. hotel prisiliti, naj nekaj podpiše, kar je bilo zoper sv. vero. Sv. oče Pij mu pa pravi: „Moreš mi roko odsekati, pa ne moreš me siliti, da kaj podpišem zoper sv. vero. Moreš mi jezik iztergati, pa ne moreš me siliti, da kaj govorim zoper sv. vero. Moreš mi življenje, pa ne moreš mi svete vere vzeti“. Hvalimo Bogá, da imamo pravo sv. vero, — deržimo se trdno sv. vere in živimo zvesto po sv. veri. Tako sv. vera tudi nam pomaga. Amen.

4. nedelja po ssv. 3 kraljeh.

(Burja proti sv. kat. cerkvi.)

„Velik vihar je vstal na morji, tako da so valovi čolnič pokrivali“. (Mat. 8, 24.)

V v o d.

Sv. cerkveni učeniški terdijo, da se prilika današnjega svet. evangelija kaj lepo prilega sv. kat. cerkvi. Res je ona podobna čolnič, ki se vozi po morju in navstal je res vihar, tako da valovi pokrivajo čolnič naše sv. cerkve. Poglejmo le, kaj se je godilo na svetu od binkoštnih nedelj, ko se je naša sv. cerkev začela, noter do naših dni in vidili bomo, da . . . Najprej so vihar zagnali judje, potem ajdje in turki in za njimi kristjani sami! In kaže se, da ni bilo tako hude burje proti sv. cerkvi kakor ravno zdaj naše dni. Zatorej danes govorim o burji proti sv. kat. cerkvi.

Razlaga.

Peklenšek si ne upa svoje prave podobe pokazati, zatorej se našema, in se pokaže v podobi „angela luči“. Tako tudi nasprotniki sv. cerkve. Kaj častno in prijazno govoré in pišejo o sveti veri in cerkvi, — terdijo, da so naj boljši kristjani, katerim je sv. vera na serce priraščena, le nekaj nepotrebnih, le nekaj novo vpe-ljanih reči hočejo odpraviti, le plevela in ljulike hočejo našo sv. vero očistiti. Pa zviti, lesični hinavci, poznamo vas. Le poglejmo, kaj ti nasprotniki namerjajo?

a) „Čemu je papežu dežela“, tako kričijo. Zato ker je po pravici njegova že več ko 1000 let in 7. zapoved božja menda tudi še dandanes velja; — zato, da ima prosto roko, dela neodvisno po svojej volji in se mu ne godi, kakor Piju VI. in VII. za časov Napoleona I.; — zato da ne obvelja na svetu strašna beseda: Daj meni, kar imaš preveč, in da toraj ne gre na svetu vse po koncu.

b) „Proč s konkordatom“, tako vpijejo dalje. Tudi vi ste že gotovo večkrat slišali te besede; moram vam povedati s tega sv. mesta, kaj je „konkordat“. Ta beseda je tuja, latinska beseda, ki pomenja po našem pogodbo, in da ločimo pogodbo od pogodbo, recimo: da je cerkvena pogodba. Kdo sklepa to pogodbo? Od ene strani sv. Oče papež, kot namestnik in pogla-var vesoljne katoliške cerkve; od druge strani pa vladar, kot na-mestnik in poglavar cele države. — Cerkev je vidno kraljestvo Božje na zemlji in dela za večno srečo in s tem tudi za časno svojih otrok; država dela za časno srečo državljanov; ima tedaj drug namen, kakor sv. cerkev. Ena kakor druga ima svojo po-sebno oblast, in tudi pomočke, s katerim dosega svoj namen: cerkev ima Božjo oblast in svete, duhovske pomočke; država ima svetno oblast in tudi svetne pomočke. Vsaka dela tedaj na svojem mestu; toraj nima sv. cerkev državi v posvetnih rečeh zapovedovati, pa tudi država ne sme svete cerkve motiti v njenih mejah. Dokler vlada spoštuje cerkvene pravice in so njene postave v soglasju s postavami Božjimi, je tudi ljuba zastopnost med državo in sv. cerkvijo. Če si pa vlada prisvojuje preveč pravic, ter cerkev ovira, da ne more po svojih postavah delati, nastane žalosten stan, da se marsikaj godi, kar ni po Božji volji in vernikom v veliko dušno škodo. — In glejte taka je bila v našem cesarstvu, dokler niso sedanji cesar vlade nastopili.

Le nekaj naj omenimo. Noben škof ni smel pisati pastirskega lista svojim ovčicam, preden ga ni posvetna gosposka prebrala in pristigla, kakor je hotela. — Ako je škof imel z naj višim poglavarjem sv. cerkve kaj govoriti, je to šlo le skoz posvetno gosposko; in če je papež imel kaj naznaniti kat. vernikom, smelo se je to goditi, ako je posvetna gosposka to naznanilo pregledala in odobrila; dostikrat se je pa naravno prepovedalo razglasiti besedo naj višega pastirja. — Za učitelje sv. vere v gimnazijah in viših šolah, kakor tudi v bogoslovskih šolah je imela le posvetna oblast pravico imenovati može, ki so ji bili všeč in škofi so morali molčati. — Marsiktera nepostavnost je bila v zakonskih zadevah, ki jih je večidel v rokah imela posvetna gosposka, kakor tudi cerkveno premoženje, tako da cerkev ni ž njim nič zapovedovati imela. — Tako daleč je bila vlada prejšnjih let segala v pravice sv. cerkve, da se brez dovoljenja posvetne gosposke ni smela nobena pobožna družba vpeljati, ne poseben cerkven shod obhajati, da! še postava je bila, koliko sveč se sme pri sv. maši našgati! — Iz vsega tega, posebno pa, ker so se mladi duhovniki blizo do početka tega stoletja v slabem nekatoliškem duhu izrejali, se je rodila neizrekljiva mlačnost in nemarnost, posebno pa pri gosposkem stanu, ki je vse spoštovanje do cerkve zgubil in za njene zapovedi se zmenil ni.

Tako ni moglo in ni smelo daleč biti, in presvitli cesar so berž v začetku svojega vladanja spoznali, da je treba naj poprej sveti cerkvi železje odvzeti, v katero je bila poprejšno dobo vkovana, potem je upati, da bo svet boljši. Tako se je tedaj leta 1855. s svetim Očetom cerkvena pogodba sklenila, v kateri so cesar Bogu in cerkvi dali, kar je Božjega, so pa tudi sveti Oče cesarju radi privolili veliko pravic, katerih je pošten katolišk vladar vreden.

V tej pogodbi je tedaj na eni strani cesar v imenu svoje vlade, zakaj le vlada je cerkvi pravice jemala, a ne ljudstvo katoliško; na drugi strani je pa vidni poglavar sv. cerkve in vsi avstrijski katoličani, kateri so zadobili pravice, ki jim po Božji volji grejo, tako da smejo reči, da so po svojih škofih v živi zavezi z apostolskim stolom svetega Petra, kakor to hoče vera katoliška in cerkvena svoboda.

To so take pravice, da jih katoličanom nihče vzeti, pa tudi noben pošten katoličan iz rok pustiti ne sme. Konkordat torej nikomur ne dela krivice ali sile, le sv. kat. cerkvi daje stare in od Boga jej dane pravice. Pa ravno to, da uživa sv. kat. cerkev svoje pravice marsikomu ni po volji. Ali bomo mar tudi mi otroci kričali zoper svojo mater?

e) „Šola se mora od cerkve ločiti“, to je tretji krič. Dobro vemo, zakaj da nasprotniki tako vpijejo. Kar se človek v mladih letih nauči ali navadi, to tudi star zna. Mladina toraj mora

rasti brez vere, da dozoriijo brezverni ljudje; mladini se mora vzeti mati, da zrastejo prave in divje sirote. Ali more ali sme to volja biti kakega katoličana? Cerkev noče in ne sme šole iz rok spustiti; — njej je Jezus izročil otročiče. In starši, ali tudi vi morete in smete zanemarjati svoje perve skerbi, da otroke svoje izrežite za nebesa? Že zdaj imate dosti križev z otroci; kaj smemo pričakovati, ako bo menj podučjenja v kerš. nauku? Že zdaj je dosti hudobnežev: ječe so polne, kaj še le? . . .

d) „Zagrabimo cerkveno premoženje“, to se tudi dostikrat bere in sliši. Kar ste slišali od papeževe dežele, vse to velja od cerkvenega premoženja. Kar cerkve imajo, je po pravici njihovo, in dokler še 7. božja zapoved velja, ne sme nihče kaj vzeti. Ravno ti liberalci radi kričijo: Enake pravice — enake bremena; čemu torej cerkve več dajati? Vselej je cerkev rada pomagala, ko je sila pritislila, in tudi zdaj bo, — pa le ako tudi drugi bogatini svoje zakladnice odpró, in ako se jej po sili ne jemlje!

e) „Sveti zakon naj spada pod posvetno oblast in postavo“, tudi te besede niso več nove. Mi Slovenci smo skoz in skoz katoličani in dobro vemo, da je sv. zakon eden zmed 7 zakramentov in da katoličan ne sme v zakon drugači stopiti; kakor po postavah sv. cerkve; kdor se tega ne derži, ni več katoličan in cerkev ga more pahniti iz svoje družbe: Mi katoličani poznamo in imamo le zakramenške zakone, in sklepali jih bomo le po postavah sv. kat. cerkve.

S k l e p.

To je burja, ki je naše dni navstala proti . . . Kaj pa Jezus dela? ali spi? čemu to pripušča? . . . Grom in blisk, nevihta in burja — vse je k našej sreči: to zdrami mlačne iz spanja, iztrebi ljuliko in plevel, — priganja ljudi k molitvi, k delu, k pokori. Ne bodimo torej maloverni! O pravem času bo vstal Jezus in zapovedal vetrovom in morju in bode velika tihota. Amen.

Septuagesima.

(Katoličanov sedANJI poklic.)

„Pojdite tudi vi v moj vinograd“. (Mat. 20, 7.)

V v o d.

Oče nebeški nas je stvaril in nam odločil vsakemu nek vinograd, naj ga pridno in zvesto obdelujemo. Ti si predpostavljen, da drugim zaukazuješ: glej to je tvoj vinograd! Ti si hišni gospodar ali gospodinja, da imaš družino . . . glej! tvoj vinograd! Ti si hlapec, dekla . . . glej! . . . Ti si bogatin glej tvoje premoženje je tvoj vinograd! Ti si boren in v revah . . . glej to je . . . Tako ima vsak svoj vinograd — svoj poklic; ali nek vinograd je, v katerem smo vsi delavci, vsi bratje in sestre: to je vinograd sv. kat. cerkve, — mi vsi smo katoličani. V ta vinograd nas je Bog vse poklical in nas srečne storil nad milijone, poklical nas pa je kot delavce. Slišite pa in tudi jaz sem vam že povedal, kako se godi temu vinogradu, kakšna burja razsaja proti sv. kat. cerkvi. Delavci sv. cerkve smo, delati moramo za sv. cerkev, odgovor bomo od tega delovanja dajali. Kaj nam je toraj storiti ravno naše dni, ki tolike nevarnosti protijo božjemu vinogradu sv. kat. cerkve? Poslušajte: danes vam hočem pokazati, kako se naj katoliški kristijan obnaša naše dni, ko je taka burja navstala proti sv. kat. cerkvi? —

R a z l a g a.

Sv. kat. cerkev je naš vinograd, je naša skerbna mati; toraj je pred vsem treba:

1. da ne ostanemo merzli pri tem, kar se sv. kat. cerkvi godi. Priden delavec se veseli, ko vidi, da vinograd svojega gospodarja lepo stoji, — žalosten je, ko vidi, da . . . Priden sin in hči sta vesela, ko vidita, da se ljubej materi dobro

godi . . . sta žalostna, ako . . . In mi bi mogli merzli ostati, ako se naša sv. cerkev zasramuje in preganja? Sv. Avguštin se je veselil, ko je slišal, da se božje kraljestvo razširja in veselo cveti, pa ves žalosten je bil, ko je slišal, da ono škodo terpi! Sv. Pavl nas opominja: Veselimo se z veselimi, in žalujmo . . . Kedar slišite ali berete, kako se sv. Oče papež ali naši škofje zasramujejo in preganjajo, oh to naj vam globoko sega do serca, vse te gerde in lažnjive besede naj so tudi za vaše verno serce strupene pšice! Ko pa slišite, kako se naša sv. cerkev po drugih krajih (v Ameriki, Asiji, Afriki) razširja, kako se naši škofje po Turškem visoko častijo, kako stopajo mladenči iz naj viših rodovin v papeževo vojsko, kako verni katoličani sv. Očetu denarja pošiljajo v pomoč: tedaj se pa veselite iz celega serca. Ne bodimo mlačni!

2. Da molimo za sv. kat. cerkev. Klicali so aposteljni: „Gospod! otmi nas, poginjamo“; in zaukazal je Jezus, da je postala velika tihota. Tudi z nami se vozi Jezus na morju tega življenja: „Jaz sem z vami vsaki dan do . . . Oh molitev ima neskončno moč! Ko je sv. Peter v ječi zapert bil, molila je cerkev zanj — in angelj ga je rešil. Tudi naše prošnje niso zastonj; Bog jih včasih uslišati odlaša, da . . . pa le terkajmo in gotovo se nam bode odperlo. Ako premišljujemo, koliko je nasprotnikov sv. cerkve, kako vse žile in moči napenjajo, kako dolgo že svoje hudobne namene kujejo: zraven pa premišljujemo, kako mirno sivi starček sv. Oče terpijo, kako za svoje nasprotnike molijo, kako malo pomoči dobivajo: gotovo vidimo, da le vsegamogočni Bog sam brani sv. cerkev. Molite toraj vselej pobožno molitev za sv. papeža, poslušajte glas viših pastirjev, ki nas moliti opominjajo, stopajte v družbo sv. Mihela: tako se skažete prave katoličane.

3. Da delamo za sv. cerkev, kolikor le premoremo. O burji ne smejo mornarji rok križema deržati; kedar nasprotniki na vso sapo delajo, verni ne smejo le zdihovati, žalovati in omilovati ali tudi ne le samo moliti in od Boga čudežev pričakovati. Treba je delati, pa kako?

a) Vstopite se terdno in tesno okoli svojih škofov in duhovnikov. Ti so nam postavljeni od Jezusa za učeníke: „Učíte vse narode . . . “Kdor vas posluša . . . Kar vero zadeva, velja le samo beseda sv. papeža in škofov . . . ne delajte ničesar zoper nje.

b) Kažite v djanju, da ste živi katoličani. Deržite lepo božje in cerkvene zapovedi; — hodite radi v cerkev in k božji mizi; — imejte svojo družino v božjem strahu; ako slišite

kaj žlobudrati zoper sv. cerkev, ne držite jezika za zobmi, potegujte se za ime in čast naše sv. cerkve; darujte kak krajcarček sv. Očetu . . .

c) Ne podpirajte nasprotnikov sv. cerkve. Pri volitvah glejte, kako se kdo obnaša proti cerkvi; pri bukvah, ki jih kupujete, glejte, da ne kupite smertnega strupa; posebno vi, ki časnike prebirate in kupujete, glejte, kaj počenjate. Večidel naših časnikov imajo nekeršчени in keršчени judje v svojih rokah. Ni čuda, da so torej vsi ti časniki polni sovraštva, laži in žolca zoper sv. kerš. cerkev. Od vseh naših nasprotnikov gotovo eden ne da krajcarja za kake katol. bukve ali za kak kerš. časnik. Mi pa plačujemo tavžente goldinarjev in dajemo nasprotnikom svojim meč v roke, s katerim nas nevsmiljeno mahajo. To je narobe svet in gorje, po komur pohujšanje pride. Poslušajmo glas svojih škofov tudi v tej zadevi!

S k l e p.

Sam Jezus si je pridobil žlahtni vinograd sv. cerkve, drago ga je kupil in nas poklical, naj ga obdelujemo. Bodimo pridni delavci: Ne ostanimo merzli itd. . . . (ponovi vse!) Tudi nam se bo storil enkrat večer, prišel bo Gospod in nam dal zasluženi denar: večno veselje v sv. nebesih. Amen.

Seksagesima.

(Kaj je in kje je božja beseda?)

„Seme je božja beseda“. (Luk. 8, 11.)

V v o d.

Danešnje sv. evang. obsega posebno kaj imenitnega. Veliko prilik je Jezus povedal svojim poslušavcem, pa nobene ni tako jasno razložil, kakor ravno današnje. Tudi je Jezus petkrat besede: „Kdor ima ušesa za poslušanje . . . pa nikoli ni zavpil, kakor današ. evang. pripoveduje. Poznej so Jezusa v medočje bili, kronali, na križ pribili, — pa nikoli ni zavpil, ampak: „Jezus pa je molčal“. Božja beseda mora že kaj posebnega in imenitnega biti, da Jezus zavpije, naj poslušajo in da potem sam priliko razlaga. Tudi dandanes se božja beseda le malo obraja, zasramuje in zamečuje. Zatoraj vam danes pokažem:

1. „Kaj je božja beseda in 2. kje je božja beseda?“

I. del.

Na gori Sinaji judje niso mogli prenašati, ko je Bog sam jim govoril. Prosili so, naj Mozes jim govori, da od strahu ne pomerjo. Ja! božja beseda je res imenitna, sveta, visoka in strahovita; kajti:

a) Oče neb. sam jo je na svet poslal. Imenitna in sveta je beseda, ki jo govori oče svojemu otroku, cesar svojemu ljudstvu, — kaj je še le beseda, ki jo nam govori gospod vseh gospodov, kralj vseh kraljev, Oče in stvarnik nebes in zemlje! Kakor Samuel moramo tudi mi klicati: „Gospod govori, hlapec tvoj poslušaj!“

b) Sin božji sam jo je oznanoval. „Velikokrat in po mnogih potih je nekda j Bog govoril očakom po prerokih, in zadnjič tiste dni pa nam je govoril po svojem Sinu Jezusu“. Tri leta je Jezus hodil po svojej domačiji in učil, kaj naj vernjemo, da dosežemo večno zveličanje. Pa Jezus je spričal, da je Sin božji, da nas neskončno ljubi do smerti na križu, in sam Oče je klical iz nebes: „Ta je moj . . . njega poslušajte!“

c) Sv. Duh sam jo ohranjuje in varuje vsega popačenja. Jezus je rekel: „Prosil bom Očeta in Vam bo poslal drugega tolažnika, da naj pri vas ostane vekomaj, Duha resnice . . In ta sv. Duh vas bo vse učil in na vse spominjal, kar koli sem vam pravil“. Zdaj torej sv. Duh brani in ohranjuje besedo božjo na svetu, da je nihče ne more pokončati, — jo pa tudi varuje, da je nihče ne more popačiti ali prenarejati.

Glejte! to je božja beseda: Glas je presv. Trojice, v resnici pravo seme božje. Spoznajte torej sv. dolžnost, da jo neskončno visoko spoštujemo, radi poslušamo, trdno deržimo!

II. d e l.

Kje pa je ta božja beseda? Da kratko povem, tam komur jo je Jezus sporočil. On je pa ni izročil kakemu kralju ali cesarju, državnemu ali deželnemu zboru;

a) izročil jo je svojej sv. cerkvi: to je, svojim apostelnom; rekel jim je: „Pojdite po celem svetu in učite . . . Kdor vas posluša, mene posluša . . . Med temi apostelnjmi pa je Jezus postavil sv. Petra za poglavarja ali papeža: „Ti si Peter to je skala in . . . Tebi izročim ključe nebeškega kraljestva“ . . . „Pasi moje ovce in pasi moje jagneta“. Ti apostelnjmi pa so si izvolili in posvetili naslednike po besedah Jezusovih: „Kakor je Oče mene poslal, pošiljam . . . In res so pripravnim možem roke pokladali, nad njimi molili in postavili jih za svoje naslednike ali škofe: ti škofje torej s svojim poglavarjem ali papežem so pravi, od Jezusa postavljeni učeniki sv. cerkve.

b) In ta sv. cerkev se v verskih resnicah motiti ne more. „Glejte! pravi Jezus, jaz sem pri vas do konca sveta“; „Duh resnice bo pri vas ostal vekomaj“. Kjer pa je Jezus, ki je pot, resnica in življenje, — kjer je sv. Duh, duh resnice . . tam

ne more biti nobene zmote ali laži, tam je le čista, božja resnica. Zatorej tudi sv. Pavl sv. cerkev imenuje „steber in podlago resnice“.

c) Ta sv. cerkev pa bo tudi obstala do konca sveta. Božja beseda je potrebna vsem ljudem vseh krajev in časov, ako hočejo doseči večno zveličanje: „Nihče ne pride k Očetu razun po meni“ pravi Jezus. Zatorej je tudi svojo sv. cerkev tako postavil, da bo obstala do... „Ti si Peter... in peklenške vrata je ne bodo premagale“. „Nebo in zemlja bote prešla... Naj se torej spuntajo in vzdignejo proti cerkvi vse posvetne in peklenške moči: cerkev bode obstala, — in kakor po nevihti solnce lepši prisije, tako tudi cerkev po vsakej burji. „Zakaj hrumé narodi in si ljudstva vmišljunjejo prazne reči? Kralji zemlje se vzdigujejo in pervaki se zbirajo zoper Gospoda in zoper njegovega maziljenca? On, ki v nebesih prebiva, smeja se jim in Gospod jih zasmehuje. Govoril jim bo v svojej jezi, ter jih prestrašil v svojem serdu“. Ps. 2.

S k l e p.

Sv. Peter je nekdam rekel: „Gospod! kam mar pojdemo, ti imaš besede večnega življenja“. Slišali ste danes, kaj je ta božja beseda: da jo je Oče nebeški... (ponavljaj vse); slišali ste, kje je ta božja beseda, — je v sv. cerkvi, ktera se nikoli ne more motiti in nikoli ne bode konca vzela. Danešnje dni se vam marsiktera laž in zvijača prodaja pod lepim imenom, da je ona prava in božja resnica. Naše dni se vam ponuja za učenika v sv. veri ljudi na cente. Ne dajmo se nikomur slepariti: le pri Jezusu so besede večnega življenja; on pa je rekel od svojih apostelnov: „Kdor vas posluša, mene posluša“. Amen.

Postne pridige.

(Jezusove besede na križu so težke kladva za sedmere naglavne grehe; gov. J. Skb.)

I. beseda — kladvo za jezo in sovraštvo.

„Oče, odpusti jim, saj ne vedó, kaj delajo!“ Luk. 23, 34.)

V v o d.

Minul je žalostni čas, v katerem se navadno Bog toliko žali, — minul je ajdovski pust; in nastopil je sveti čas, čas pokore in premišljevanja Kristusovega britkega terpljenja.

Dva sta vas pretečene dni klicala, ki si pa čisto nista podobna. Na eni strani vas je klical zapeljivi svet; na drugi strani vas je klical Kristus. — Svet vas je klical v Babilon pregrešnega veselja; Kristus vas je klical v Jeruzalem svetega premišljevanja. „Idite, gremo tje, kjer bodo godci“, so vas klicali posvetni ljudje; „glejte! gremo gor v Jeruzalem“, vabil vas je ljubeznivo Kristus.

Veliko jih je letalo za posvetnim veseljem, ter tako zapravljalo premoženje in poštenje; pa le malo jih je hodilo za Kristusom. Kteri glas ste te pustne dni pa vi rajše poslušali, ali glas Kristusov, ali glas posvetnih ljudi? Ni me volja kaj tacega danes preiskovati; rajše vas povabim tu sem pred znamenje našega odrešenja, pred sv. križ, ki je bil palica apostelnom, pomoč mučencem in veselje svetim devicam. Tu pred britko martro so svetniki in svetnice božje več ur, cele noči klečali in premišljevali Kristusovo britko terpljenje. Tu pred božjo martro so tudi naj več svete modrosti zajemali. Tako je sv. Bonaventura sv. Tomažu Akvinskemu, ki ga je baral: „Kje tolik olepih naukov dobiva“, odgovoril:

„Križ so moje bukve, in Jezus na križu je moj učenik“ Bukve sv. križa, preljubenzivi! bom dans in prihodnje dni tudi jaz vam odpiral. Prelepa knjiga — sv. križ, — pisana s kervavimi čerkami — s peterimi kervavimi ranami Jezusovimi — bodi mi pozdravljena! Odprem bukve sv. križa in vam govorim od sedmih Jezusovih besed na križu. Pokazal vam bom, da je vsaka teh Jezusovih besed težko kladvo, ki pobija eno sedmerih naglavnih grehov. Danes torej od prve Jezusove besede na križu: „Oče, odpusti jim, saj ne vejo, kaj delajo“.

„O vi vsi, ki memo greste po potu, pomislite, in glejte, če je kaka bolečina, kakor je bolečina moja!“ tako, ljubi Jezus, tudi nam danes s križa kličeš! Zaslišali smo ta glas, ki nam do serca sega. Radi pridemo k tebi, da se naučimo odpuščati, kakor si ti odpustil, moliti za svoje sovražnike, kakor si ti molil, rekoč: „Oče, odpusti jim, saj ne vedo, kaj delajo“. Ta beseda je težko kladvo, ki pobija našo jezo; le poslušajte!

Razlaga.

1. „Bog je svet tako ljubil, da je dal svojega edinorojenega Sina, da, kdor koli v njega veruje, ne pogubi se, timveč ima večno življenje“. V teh besedah popisuje Kristus božjo neizmerno ljubezen do nas. Poskušajte, ljubi moji, in k sercu si vzemite te besede, — ktere je večna resnica, sam Jezus govoril. Bog je dal svojega edinorojenega Sina, — dal ga je grešnikom! O ljubezen, da je ni več — ljubezen, ktere moj slabi jezik popisati ne more! Poglej Betlehemske jaslice, in pričale ti bodo od Jezusove neizmerne ljubezni do nas! — Prehodi hribe in doline, mesta, terge in vasi, morje in polje, puščave in rodovitne verte, po kterih je Kristus hodil, in našel boš znamenja njegove naj večje ljubezni do nas! — Baraj bolnike, ktere je On ozdravljaj, — lačne, ktere je nasitoval, — žalostne, ktere je tolažil, — mrtve, ktere je k življenju obudil, — grešnike, ktere je ljubeznivo sprejemal, — in vsi ti morajo povedati: kako neizmerno nas Jezus ljubi! Poglej pa še le gor na sveti križ, — tu boš bral s kervavimi čerkami zapisano, kako neizrečeno nas je On ljubil! O neizrečena ljubezen božja, — ljubezen Jezusova! Sedaj pač nekoliko zapopadem, kaj se reče: „Tako je Bog svet ljubil, da je dal svojega edinorojenega Sina“, — dal ga je nam — nam grešnikom, da bi imeli večno življenje. — Pobaraj samega sebe, koliko dobrega ti je usmiljeni

Jezus že storil, kako dolgo ti že zavoljo grehov prizanaša; in spoznati moraš, kako velika da je Njegova ljubezen do nas. Glej, po prvem storjenem grehu bi te zamogel On v strašen ogenj, — v strašni pekel vreči; pa ti je vendar še zmiraj prizanašal; ja še celo vse tvoje grehe ti hoče odpustiti in ti enkrat nebesa podeliti, če se resnično spokoriš, pa tudi ti po njegovem izgledu vsem odpustiš, ki so te kedaj razžalili.

2. Ljubezni do svojih sovražnikov judje in farizeji še niso poznali. Nebeški vertnar Kristus je to nebeško cvetlico na zemljo prinesel. Pod križem je zrastle, poškropljena z drago kervjo našega Odrešenika. — Sovražnike ljubiti nam je Kristus posebno priporočal: „Ako odpustite ljudem njih grehe, bo tudi vam vaš Oče nebeški odpustil vaše pregrehe. Ako pa vi ne odpuščate, tudi vaš Oče vam ne bo odpustil“. — „Odpustite in odpuščeno vam bo“. Da bi se na to našo veliko dolžnost zmiraj spominjali, pa tudi molimo v Očenašu: „Odpusti nam naše dolge, kakor tudi mi odpuščamo svojim dolžnikom“. Mislim, keršanski poslušavci! da že iz teh Jezusovih besed spoznate veliko dolžnost, naj iz serca odpuščamo vsem, ki so nas kedaj žalili. — Pa vprašam vas, ljubeznivi! ali spolnujete to veliko zapoved naše sv. vere? Bog hotel, da bi se vsi mi kakor otroci enega nebeškega Očeta ljubili, bi pa tudi blagor božji, in pravo veselje pri nas prebivalo: „Glej, kako dobro in veselo je, kjer bratje (sosedje) v lepi zastopnosti živijo!“

3. Pa žalibog! da se sveta zapoved keršanske ljubezni do bližnjega in seособno do razžalnikov, tudi med nami tolikrat prelomi in zaničuje! Za majhnih reči del, zavoljo nekoliko žal besed, pride med sosede in sosednje, med brate in sestre veliko sovražstvo, katero dostikrat leta in leta terpi — terpi še celo do smerti. „Kakor mala iskrica velik ogenj naredi“, pravi sv. Frančišk Zaleški, „tako prežene dostikrat majhna besedica sveti mir“. — Neki klosterski brat, ki je leta in leta s svojim tovaršem v eni izbici mirno prebival in se ni nikdar skregal, baral je nekega dne tovarša: „Kako se vendar more zgoditi, da se ljudje kregajo, saj so vendar otroci enega Očeta, ki za vse tako ljubeznivo skerbi“. Tovarš, ki je bil nekda j jezičen doktor, pravi mu: „Idi sem, da ti to pokažem! Vsediva se eden drugemu nasproti, postaviva si kamen v sredo med naju, in začniva se od njega pogovarjati. Če jaz rečem, kamen je moj, moraš ti reči: kamen ni tvoj, ampak moj; in tako se bo med nama prepir vnel“. Pa miroljubnost in ponižnost prvega brata je bila tolika, da je na besede: „Kamen je moj“, svojemu tovaršu odgovoril: „No, če je tvoj, pa obderži ga!“ In tako se je ta prepir končal. O kolikokrat mala

reč med ljudmi sovraštvo naredi, majhna reč, koja je komaj toliko vredna, kakor tisti kamen. O kako lahko se kaj sporečemo, eden drugoga žalimo; pa, kako težko si prav od serca odpustimo! In vendar pravi sv. apostol Pavl: „Solnee naj ne zaide ob vaši jezi“. Sv. Pavl teh besed ni zastoj govoril: kdor gre torej z jezo in sovraštvom počivat, ta vzame v postel seboj strupeno kačo, koja ga vtegne umoriti. Si torej, moj kristjan! hudo razžaljen, odpusti, da bo zamogel Bog tudi tebi odpustiti. Ne zabi besed, koje Kristus sam od ljubezni do sovražnikov govori. Če te pa že te besede ne ganejo, če te nič ne gane tudi moja pridiga ne, naj vsaj

4. Zgled umirajočega Jezusa iz tvojega serca strupeno kačo jeze in sovraštva prežene, ter vsadi v njega nebeško vertnico kersanske ljubezni do razžalnikov! Vse, kar je Jezus druge učil, kazal je tudi sam v djanju. Le poslušaj! Kaj ne, da tudi Judež izdajavec je bil Jezusov velik sovražnik? Pa kaj misliš, da ga je Jezus za tega del gerdo pogledoval in hudó imel? O že ne ljubi moj! Poglej ga pri zadnji večerji pred nogami svojih apostelnov, poglej ga, kralja nebes in zemlje, poglej ga, kako ponižno tudi svojemu izdajavcu noge umiva! — Gospod umiva noge svojemu hlapcu — naj večí dobrotnik svojemu izdajavcu — Bog revnemu červiču zemlje! — O ponižnost! o ljubezen! Zveličana Katarina Emerih, ktorej je Bog posebno milost skazal gledati v duhu Kristusovo britko terpljenje, piše, da so se Jezusu obilne solze po licih uderle, ko je pred Judeža pokleknil, da bi mu noge umival. Da zakrije svoje britke solze nasloni glavo na persi svojega ljubljence sv. Janeza. In ko v čerui noči izdajavec Judež k Jezusu stopi, ter ga poljubi, reče mu Jezus: „Priatelj! čemu si prišel?“ Poglej tu Jezusovo neizrečeno ljubezen do svojega smertnega sovražnika!

5. Pa še bolj boš spoznal Jezusovo neizmerno ljubezen do svojih sovražnikov, ako se vstopiš pred njegov sv. križ. Poglej ga gor na križu, svojega Boga in Odrešenika! — Gol in ves razmesarjen visi On na sramotnem križu, terpi na vseh udih, utopljen v morje naj hujsih bolečin! Pa še večje je terpljenje, kterega ti ne vidiš, še večje je terpljenje njegove duše! — Zapuščen, v strašnih bolečinah visi On cele tri ure! — Terpiš ti, moj kristjan! če terpiš tudi po nedolžnem, vsaj še kakšnega prijatla najdeš, da mu svojo žalost potožiš. Umiraš, vsaj še kdo nad teboj moli, ti streže, te tolaži, ti mertvaški put s čela briše. Oh, kako težko bi ti djalo, če bi te kdo na tvoji smertni postelji preklinjal, se ti posmehoval in te na vse sorte zasramoval! Mislil boš torej, da bodo Jezusovi sovražniki, vsaj zdaj ž njim usmiljenje imeli, in ga pustili mirno umreti; saj imajo ljudje tudi z naj većim hudodelnikom

vsmiljenje, kader ga k smerti peljejo. Še celo divje zveri hitro umorijo živalice, ktere ujamejo in se ne veselijo nad njih smertnimi bolečinami. Kaj pa Judje? Pri njih nedolžni Jezus nobenega vsmiljenja ne najde. Še celo v smernih britkostih mu ne dajo pokoja in miru. Nevsmiljeno ga preklinjajo in zasramujejo! Če pa že zasramovanje vsako človeško srce rani, koliko bolj še le mora boleti nedolžnega! — Kristus visi na križu v strašnih bolečinah, — že bo skoraj dušo izdihnil; pa iz tisoč hudobnih gerl se sliši le peklensko krohotanje, preklinjevanje in zasramovanje! Oni zmirajo Njega, ki jih nikdar ni žalil, dobrote mu povračujejo le s kletvijo, zaničevanjem in zasramovanjem! Veselijo se njegovih bolečin in preklinjajo umirajočega do slednega zdihljeja. Čudno vpitje, strašni glasovi, peklensko veselje, preklinjati in zasramovati pravičnega, ki je za roke in noge na križ pribit! Kaj pa stori nedolžni Jezus? Morda se jezi, morda tudi preklinja, kakor razbojnik na levici? O že ne, ljubeznjivi! — On moli — moli za svoje morivce, moli tako glasno, da se daleč po gori Kalvariji sliši: „Oče, odpusti jim, saj ne vedo, kaj delajo“. Pomislimo nekoliko to Jezusovo molitev!

6. On moli na križu, in za koga moli nar popred? On moli nar popred za svoje sovražnike... Roke in noge so mu na križ pribite, križ z njegovim presv. telesom terdno v zemlji stoji. Tū visi Jezus! On gleda proti nebesom, gleda na zemljo, gleda svojo kerv... Odpre svoje usta in hoče govoriti. Kaj bo neki rekel? Ktera bo njegova prva beseda? Ali bo tožil čez svoje bolečine? Bo pravil ljudem, da je nedolžno k smerti obsojen? Ali ne bo naj popred svojo žalostno mater ogoril? Oh, naka, ljubi moji! naka, misli njegove nekaj družega zadevajo! — On odpira svoje svete ustnice k molitvi; kaj bo pa vendar molil?

Ljubi kristjani! Kristusove vsmiljene oči na Kalvariji nekaj gledajo, tako, da pozabi na bolečine in zasramovanje, — Kristus vidi svoje sovražnike, in hoče nar popred za tiste moliti, ki so ga preganjali in na križ pribili: njih nesreča, njih slepota, njih terdovratnost ga bolj boli, kakor vse rane, zato pa tudi tako preserčno za nje moli, rekoč:

„Oče, odpusti jim!“ Da bi nebeškega Očeta še bolj k vsmiljenju nagnil, kliče ga: „Oče, Oče“... kaj pomenja to družega, kakor: Oče, če že moram na tem križu za revne grešnike umreti... sem vendar le tvoj sin, tvoj sveti, nedolžni, prelubeznjivi sin... Zato moj Oče! ne zarajtuj mojim sovražnikom tega za greh, kar oni z meno delajo. Ne zaverzi jih! ne pokliči jih

v njih grehah iz tega sveta, timveč pusti jim še časa za pokoro, da svoje hudobije spoznajo, obžalujejo, in milost najdejo v kervi, katero jaz za odrešenje celega sveta prelivam.

Jezus ne moli samo: Oče odpusti; — timveč odpusti jim! t. j. odpusti jim vsem! . . . Jezus torej moli za vse svoje sovražnike . . . On moli za jude in nevernike, za vsakega, kakor za vse, za hlapca, ki ga je za uho udaril, kakor tudi za slepo ljudstvo, katero je vpilo: „Njegova kri naj pride čez nas in čez naše otroke!“

Jezus izgovarja svoje sovražnike in pravi: „saj ne vedo, kaj delajo“. Te Jezusove besede oznanujejo njegovo neizrečeno ponižnost in ljubezen, ktera tudi veliko judovsko nehvaležnost in hudobijo izgovarja. O ljubezen, neizmerna ljubezen našega Jezusa! „Oče, odpusti jim, saj ne vedo, kaj delajo“.

S k l e p.

Ste čuli kristjani! te zlate besede umirajočega Zveličarja? Ste jih čuli vi, ki že leta in leta sovraštvo in jezo v svojem sercu nosite? Ste jih čuli, ki se hočete znositi in maščevati nad svojim bližnjim? Ste jih čuli opravljeni jeziki, ki zmeraj svojega bližnjega černite? Hočete še za naprej tako živeti? Bote še strupenega modrasa jeze v svojem sercu nosili? Če je temu taka, tedaj proč od križa? — Sramota naj vas oblije, kader zagledate sv. križ, znamnje naj večje ljubezni božje! Groza naj vas obide, kader se spomnite, kako goreče naš Bog in Zveličar moli za svoje sovražnike in morivce, in strah naj vas spreleta, kader molite: „Odpusti nam naše dolge, kakor tudi mi odpuščamo svojim dolžnikom!“ Odpustite torej, odpustite vsem, ki so vas kedaj žalili! — Pa kdo bi tudi ne odpustil svojim sovražnikom, če pogleda tebe sv. križ, in Tistega, ki je na tebi za svoje sovražnike molil? Ja, o križani Jezus! odpustiti hočemo vsem, ki so nas žalili, odpustiti zavoljo tvojih peterih kervavih ran, ktere danes častimo. Ne bomo jezi in sovraštvu dajali prostora v našem sercu! Tudi mi bomo za svoje sovražnike, kakor ti na križu, molili: „Oče, odpusti jim, saj ne vedo, kaj delajo!“ Amen.

Družba sv. Mohora.

Dne 5. m. dec. je imel družbin odbor svojo IX. sejo, v kateri se je :

a) obravnovalo o zapuščini rajnega prof. M. Debeljaka in za pooblastenca v tej obravnavi v Ljubljani postavil prof. A. Lézar. Pri tej priložnosti se je izrekla želja, da bi tudi družbin Koledarček prinesel rajnega, družbinega Miklavža, životopis in sliko, če jo bode mogoče dobiti. Prihodnji dan, na Miklavževo, so opravili vsi duhovni odborniki za rajnega dar sv. maše.

b) volil dvojni presojevalni odbor za rokopise, ki so družbi vsled razpisanih daril do 5. dec. dospeli. Ti so povesti: „Danilo“ in „Kmečkega cesarja sin“ in pa gospodarska spisa „Umni sadjerejec“ in „Kratkočasni pogovori o sadjereji“. Predložila se je v presojo tudi naučna pesem „Božja pot“. O teh in o spisih, v zadnji seji vloženih, bode se v prihodnji seji poročalo.

c) govorilo o potrebi, da se nekoliko prenaredi sedanji pravilni red, in naročilo tajniku, da napravi načrt novega pravičnega reda, ki se bode v prihodnji seji pretresel, potem natisnil in vsem dosmertnim družnikom v presojo poslal, da ga po čezpolovičnici glasov poterdijo ali overžejo, predno zadobi občno veljavo.

d) vsled §. 4 pravičnega reda sklenilo, da se morajo v prihodnje samo posamesne osebe in farne ali šolske bukvarnice (ne pa cele rodovine ali hiše) s 15 goldinarji vpisovati za dosmertne družnike; kar jih je pa že vpisanih, te ostanejo dosmertni udje, dokler rodovina, ki se je vpisati dala, na hiši živi. Kakor hitro pride hiša tujej rodovini v roke, ugasne tudi pravica do družbinih bukev.

To je kratki posnetek pogovorov in sklepov v zadnji družbini seji.

Naznanilo.

Kdor si je I. ali II. snopič „Življenja svetnikov“ že naročil ali še naroči, prosimo, naj počaka na-nj čó razpošiljave letošnjih družbinah bukev, ker vsacemu posebej družba sv. Mohora naročenega iztisa zavoljo mnogih stroškov ne more pošiljati. Kdor pa nikar noče na-nj do konca mesca junija t. l. čakati, ta naj si ga blagovoli po višej ceni v kakej bukvarnici nakupiti.

V Celovcu mesca januarja 1868.

Družbin odbor.

Duhovske zadeve.

Goriška nadškofija: 22. dec. l. l. je umrl č. g. Ant. Mihelj, duh. pomočnik v Štanjelu na Krasu, mlad, goreč duhovnik in vnet rodoljub. R. I. P.

Ljubljanska škofija: Prestavljeni so čč. gg.: Dr. J. Šterbenec s Kranja k sv. Petru v Ljubljano; Fr. Rome iz Loke v Cirklje; M. Abzec na Vače; Drag. Lapajne, novoposv., pride na Studeno; Rajm. Kalan s Podzemlja v Kamnik; Fr. Tavčar s Kamnika v Kranj; Jož. Mazgon, duhoven nemškega reda, gre za duh. pom. v Podzemlj; Bl. Muhovic z Mošenj v Radolico za duh. pom. — Umerli so gg. Još. Šoklič, Mat. Pogačnik, Adal. Aihholeer, duh. v pokoju; Šim. Vovk, dekan in fajm. v Radolci. R. I. P.

Terzaška škofija: č. g. Juri Fragiaco, bivši kaplan v Strunjanu, je imenovan za korarja kuratnega v Piranu; č. g. Jan. Toman, bivši duh. pom. pri fari sv. Petra v Ljubljani, bil je izvoljen za duh. pom. in nemškega govornika (pridigarja) pri fari novega sv. Antona v Terstu; za mašnike so bili 21. dec. posvečeni čč. gg. Št. Jenko, Drag. Mosè in Jan. Narobe; — č. g. Janez Gergurina, farni administrator v Vilanovi, je umrl dne 28. dec. p. l. R. I. P.

Na znanje!

„Slovenski Prijatelj“ se bode celoletnim naročnikom rajnega „Slovenca“ pošiljal brez plačila le tistim, katerim se naročnina ni že drugači povernila.